

Antras Pažangos Vajus

Organizatorių lenktynės

Pereitą savaitę nudžiugino mus brolis Ch. Pikielis, pareiškęs, kad jis į vieną mėnesį galėjo prisivytį toli nužengusių brolių Aymaną. Vieni šiuo broliu Pikielis lipo į trečią laipsnį, ir jeigu jis tokiais šuoliais lips aukštyn, tai iki vajuos pabaigai mums gali net ir laipsnių jam pritrūkti. Su tokiais gabiais ir širdingais darbininkais susivienijimas gali drąsiai žiūrėti į ateitį. Iždo globėjas S. Mockus, jau pasiekęs pirmo laipsnio, šį sykį tikrai ketina pralenkti iždo globėją E. Mikužutę. Iš detroitiečių brolis P. Kučinskas pasiekė antro laipsnio ir jame visai neketina sustoti.

3 LAIPSNIS

Jonas Aymanas 38 kp., Brooklyn, N. Y.
J. Kaulinas 238 kp., Chicago, Ill.
C. Pikiel 195 kp., Pittsburgh, Pa.

2 LAIPSNIS

I. Ivoškievičienė ir E. Karaliumienė 192 kp., New Kensington, Pa.
B. Kebalaitienė 352 kp., Detroit, Mich.
P. Kučinskas 352 kp., Detroit, Mich.
A. Maliauskas 299 kp., Rumford, Maine

1 LAIPSNIS

K. Katkevičienė 134 kp., Chicago, Ill.
V. A. Kerševičius 30 kp., Scranton, Pa.
A. Laurutanas 63 kp., Chicago, Ill.
S. Mockus 43 kp., So. Boston, Mass.
P. B. Simanaukas 341 kp., Rhineland, Wis.
J. Survilas 191 kp., E. Cambridge, Mass.

DAR NEPASIEKĖ PIRMO LAIPSNIO
(bet greit ketina pasiekti)

J. Andriūšis 35 kp., Wilkes Barre, Pa.
P. Balčikonis 50 kp., Binghamton, N. Y.
Marie Bagočius 175 kp., Arlington, Mass.
J. Barškiečius 92 kp., Courtney, Pa.
B. Brazaitis 132 kp., Seltzer, Pa.
P. Brazaitis 359 kp., Dochester, Mass.
J. Brazauskas 14 kp., Cleveland, Ohio
St. Čerauka 136 kp., Cleveland, Ohio
K. Čepulevičius 226 kp., Chicago, Ill.
M. Čepulienė 77 kp., Rockford, Ill.
Mona Čepulis 348 kp., Rockford, Ill.
K. Deivikis 301 kp., Cicero, Ill.
K. Dibulskis 342 kp., Easton, Pa.
F. Domash 363 kp., St. Louis, Mo.
M. Domash 214 kp., St. Louis, Mo.
Emma Ernest 371 kp., Cambridge, Mass.
A. Frenzelis 236 kp., Toronto, Ont. Canada
K. Gaskienė 198 kp., Akron, Ohio
E. Gedgaudas 136 kp., Cleveland, Ohio
A. Gerakauskas 16 kp., Harrisburg, Ill.
S. Godelauskas 205 kp., Schenectady, N. Y.
E. Grabauskienė 164 kp., Frackville, Pa.
P. Grišienė 217 kp., Chicago, Ill.
H. Johnson 232 kp., Thomas, W. Virginia
A. Juškaitis 165 kp., Vandergrift, Pa.
J. Yunevičius 116 kp., Swayersville, Pa.
S. Karskienė 86 kp., Pittsburgh, Pa.
M. F. Kessler 53 kp., Chelsea, Mass.
M. Kemzura 17 kp., Montello, Mass.
J. Kibartas 352 kp., Detroit, Mich.
V. Kreivėnas 311 kp., W. Frankfort, Ill.
J. Kreipavičius 54 kp., McAdoo, Pa.
A. Kriaučiūlis 318 kp., Worcester, Mass.
J. Krukonis 188 kp., Boston, Mass.
K. Kulikauskas 235 kp., Albany, N. Y.
P. Labanauskas 124 kp., Hartford, Conn.
A. Levonas 13 kp., Minersville, Pa.
Ona Lukas 64 kp., Baltimore, Md.
K. Mankienė 134 kp., Chicago, Ill.
Jane V. Martin 176 kp., Neponset, Mass.
J. Mačiulis 262 kp., Waukegan, Ill.
O. Marcinkevičienė 326 kp., Bristol, Conn.
J. Maskelis 352 kp., Detroit, Mich.
J. Meidus 277 kp., Leechburg, Pa.
G. Milius 54 kp., McAdoo, Pa.
M. Misickienė 14 kp., Cleveland, Ohio
J. Morkunas 50 kp., Binghamton, N. Y.
K. Namakys 202 kp., Jamaica Plain, Mass.
K. J. Paulauskas 335 kp., Brooklyn, N. Y.
S. Pauža 225 kp., New York, N. Y.
O. Pečkelienė 340 kp., Huntington, N. Y.
T. Pleta 186 kp., Alliance, Ohio
A. M. Praškevičius 14 kp., Cleveland, Ohio
J. Pučkorius 139 kp., Chicago, Ill.
E. Puzauskienė 260 kp., Chicago, Ill.
K. Raczaitis 158 kp., Springfield, Ill.
P. Račila 57 kp., Worcester, Mass.
J. Radzevičius 66 kp., Ansonia, Conn.

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

PENKI MĖNESIAI EUROPOS KARO

Trys karo frontai

Rugsėjo 1 d., 1939 m., vokiečiai įžengė į Lenkijos žemę. To pat mėnesio 3 dieną, 11 val. ryte, Anglijos premieras, Neville Chamberlain, paskelbė: "Kadangi jau antra diena vokiečiai puola lenkus, tai karas taipgi egzistuoja tarpe Anglijos ir Vokietijos". Už šių valandų Francija pasekė Angliją, paskelbdama Vokietijai karą.

Vasario 3 dieną sukako penki mėnesiai Europos karo. Nors susirėmimai eina ant žemės, jūroje ir ore, taipgi ir ekonominiai kovojama, bet karas toli gražu netoks baisus, kokio buvo tikėtasi. Bet jo didumas ir virtingumas gali dar pasirodyti. Tai nusekė praeitą savaitę Anglijos premieras Chamberlain ir Vokietijos fuheris Hitleris. Jie pasakė, kad šio karo kartu mai netrukus gali pasiekti. Lapkričio 30 dieną Europoje prasidėjo kitas karas. Tai rusų-somų nepaskelbtas karas, kuris eina jau trečias mėnesis. Pastarasis karas yra žiauresnis už karą vakarų fronte.

Rusams nepajėgus somius sutruškinti bėgy dviejų mėnesių, rusų-somų karas gilios įtakos padarė ir į Rusijos pietinius kaimynus — Balkanus. Spaudžiama vokiečių ir sąjungiečių, taipgi ir Italijos, Balkanų entantė praeitą savaitę buvo priversta sušaukti susirinkimą Belgrade pasitarimui.

Vakarų karas daugiausia eina juroje. Daugiausia nukentėjo komerciniai laivai. Vokiečiai, stengdamiesi sulaukyti reikmenų pristatymą sąjungiečiams, stipriai veikia su submariniais, minomis ir puldami laivus lėktuvais iš oro. Anglija ir Francija taipgi stengiasi sulaukyti reikmenų siuntimą į Vokietiją. Per penkis karo mėnesius į jūros dugną jau nuėjo 328 laivai: 152 Anglijos, 16 Francijos, 27 Vokietijos ir 133 neutralių valstybių.

1) VAKARUOSE

Vakarų karas daugiausia eina juroje. Daugiausia nukentėjo komerciniai laivai. Vokiečiai, stengdamiesi sulaukyti reikmenų pristatymą sąjungiečiams, stipriai veikia su submariniais, minomis ir puldami laivus lėktuvais iš oro. Anglija ir Francija taipgi stengiasi sulaukyti reikmenų siuntimą į Vokietiją. Per penkis karo mėnesius į jūros dugną jau nuėjo 328 laivai: 152 Anglijos, 16 Francijos, 27 Vokietijos ir 133 neutralių valstybių.

A. Ramanauskas 211 kp., Mahanoy City, Pa.
Ona Raulinaitienė 18 kp., Westville, Ill.
J. Raščius 332 kp., Richmond Hill, L. I.
M. Ravaitienė 181 kp., Herrin, Ill.
Olga Sanda 353 kp., Pittsburgh, Pa.
I. Simokienė 181 kp., Herrin, Ill.
V. Šmulskis 13 kp., Minersville, Pa.
J. Stankus 277 kp., Leechburg, Pa.
A. Staniškis 23 kp., Shenandoah, Pa.
V. Stanulionis 23 kp., Shenandoah, Pa.
M. Stakionis 41 kp., Lawrence, Mass.
M. Subonis 157 kp., Youngstown, Ohio
A. Tamelis 125 kp., Bellwood, Ill.
S. Trapkauskas 66 kp., Ansonia, Conn.
J. Tvaronaitis 207 kp., Manchester, Conn.
A. Trečiokas 245 kp., Newark, N. J.
J. M. Umavičienė 355 kp., Norwood, Mass.
B. Valantinas 178 kp., Chicago, Ill.
T. Valunas 153 kp., Du Bois, Pa.
J. Vaičekauskas 214 kp., St. Louis, Mo.
B. Versackas 198 kp., Akron, Ohio
J. Vilčinskis 22 kp., Steubenville, Ohio
J. Vinciuonas 371 kp., Cambridge, Mass.
J. Virbickas 40 kp., Pittsburgh, Pa.
A. Urbonas 367 kp., Port Chester, N. Y.
K. White 304 kp., Buffalo, N. Y.
Anna Yerashunas 362 kp., Cleveland, Ohio
P. Yurgelis 14 kp., Cleveland, Ohio
J. Zapolis 198 kp., Akron, Ohio
A. Žemaitis 122 kp., Chicago, Ill.
S. T. Zukauskas 104 kp., Pittsburgh, Pa.
68 kp., Wilkes Barre, Pa.

tybių. Viso į jūrų dugną nuėjo 1,135,474 tonai laivų talpos.

Nors sąjungiečiai neteko daugiau laivų, bet tuo būdu sulaukta Vokietijos laivinkystė ir sukonfiskuota daug reikmenų, siųstų į Vokietiją. Sąjungiečiai sako, kad bėgy penkių mėnesių šio karo Vokietija ekonominiškai prispusta net daugiau, negu buvo prispusta per du metus Pasaulinio Karo. Iš Londono sakoma, kad Vokietijoje jau trūksta anglies, audinių ir karo medžiagos.

Del ekonominės blokados daugiausia kariaujama ore ir juroje. Abiejų pusių nuostoliai dideli. Žemiau sekančios skaitlinės parodo, kiek kuri valstybė nustojo, neįmanant Vokietijos nuostolių Lenkijoje:

	Lėktuvai	Submarinai	Karo laivai
Anglijos	225	4	19
Francijos	150	0	1
Vokietijos	350	35	4

Juroje ir gyvybių abiejų pusių daugiau žuvo. O iki šiol juroje, ant žemės ir oro kautynėse vokiečiai ir sąjungiečiai neteko:

	Užmūsty	Be žalos dingusių
Anglija	4,500	1,000
Francija	5,000	15,000
Vokietija	7,500	15,000

Į šias skaitlines neįeina vokiečių nuostoliai kare su Lenkija.

Nors šios skaitlinės yra tik apytikrės, bet iš jų jau galima pasidaryti bendrą išvadą, kas dedasi vakarų fronte. Praeitą savaitę vokiečiai gana nuožmiai iš oro puolė Anglijos pakraščius ir laivus juroje. Anglai atsitygnė ir nemaža vokiečių lėktuvų nudėjo.

Kas bus toliau, galima pasidaryti išvadą iš kariaujančių valstybių vadų kalbų, pasakyti savo piliečiams per radio.

Praietą pirmadienį kalbėjo Francijos ministeris Edouard Daladier. Jis praserėjo savo piliečiams apie tai, kad "netru-

kus gali pasireikšti visuotinas karas". Jis taipgi praserėjo francuzus del nacių propagandos, nes naciai stengiasi francuzus įtikinti, jog francuzai vokiečius kariauja tik del anglų interesų. Jis taipgi pasmerkė Hitlerį del jo elgesio su Austrija, Čekoslovakija ir Lenkija. Daladier pasakė:

"Gale penkių mėnesių karo vienas dalykas vis labiau ir labiau paaiškėja. Tai yra Vokietijos pastangos užkariauti pasaulį ir valdyti jį tokiu skirtingu būdu, kokio istorija iki šiol negirdėjo. Tai būtų pasaulis valdytojų ir vergų".

Praietą penktadienį naciai minėjo septynių metų sukaktį savo galios Vokietijoje. Laikė to minėjimo nebuvo didelių demonstracijų. Kai žmonės ėjo į svetainę pasiklausyti prakalbų, tai net nežinojo, kas kalbės. Prakalbą pasakė Hitleris, kuris išgyrė Vokietijos armijos galingumą ir pasakė:

"Aš galiu Vokietijos žmones užtikrinti, kad palyginamai visa tai ką mes atsiekėme bėgy praeitų penkių mėnesių, išaugo mūsų septynių metų garde (reikia suprasti neįsčioje Vokietijoje).

Praietą trečiadienį kalbėjo Anglijos premieras Chamberlain. Prašydamas neutralių valstybių pakentėti del nepatogumų, kuriuos joms reikia peryventi Anglijai kovojant už ekonominius siekius, Chamberlainas pasakė:

"Mes kariaujame netik už save, bet ir už kitas valstybes, kurios prislėgtos baimė ir kurios gali būti pasekmingai užgrobtos taip, kaip buvo užgrobtas Čekoslovakija, Lenkija ir kas dabar darosi Suomijoje".

Oro jėgos

Militariai ekspertai spėja, kad šiuo tarpu Anglija turinti namie pasibudavojus apie 10,000 karo lėktuvų. Francija turinti apie 5,000 karo lėktuvų. Pridėjus tuos karo lėktuvus, kuriuos Anglija ir Francija yra gavę iš Suv. Valstijų, abi valstybės turi apie 17,000 karo lėktuvų. Tie patys ekspertai sako, kad Vokietija turinti apie 22,000 karo lėktuvų, arba apie 5,000 daugiau, negu sąjungiečiai. Sakoma, kad Vokietija karo lėktuvų diduma sąjungiečių pralenks tik iki vidurio šių metų. Po to sąjungiečiai turės lėktuvų daugiau, nes jų daugiau pradės gauti iš Suv. Valstijų. Iš to ekspertai daro išvadą, kad Vokietija turės pradėti smarkiai kariauti ant žemės. Ir jei taip bus, tai tą didesnę kariautiną pradės ši pavasari.

2) SUOMIJOJE

Kiek kurios pusės žmonių žuvo Suomijos-Rusijos kare, sunkiau susekti, negu vakarų fronto nuostoliai. Pranešimais iš Helsinkio nusako, kad suomių daug rusų išžudo. Bet ekspertai nevisai tam tiki. Iš Maskvos taipgi rusų nuostoliai kiek galint mažinami ir bendrai labai mažai informacijų apie tai paduoda. Tačiau galima paduoti bent spėjamus nuostolius, kurie gali būti sekami:

	Užmūsty	Sužeistų ir be žalos žuvusių
Rusų	20,000-50,000	75,000-100,000
Suomų	5,000-10,000	15,000-30,000

Suomų pastovioji kariuomenė, pridėjus karui išlavintus civilius, gali siekti iki 400,000. Rusija, galima spėti, labar turi apie 2,000,000 apginkluotų vyrų. Bet tik dalis karių yra pasiūsta į Suomijos frontą. Perdaug pasiūsti negali del blogos komunikacijos. Kadangi suomiams prisi-eina gintis ir kadangi jie gali būti geriau išsilavinę kariai, suomių turi geresnio pasisekimo už rusus. Bet ar suomiams ir toliau taip seksis, tai klausimas. Kai nutinka kokis susirėmimas, tuojau iš Helsinkio pasaulis gauna pranešimus apie jo pasekas. Pastaruoju laiku veik visuose susirėmimuose, sulig suomių pranešimų, pasiseka suomiams. Bet rusų pranešimai dažniausia nusako: "Niekio naujo fronte neįvyko", arba kad rusai puolia vis sistematingiau ir su geriau apginkluotais kariais. Sakoma, kad rusai imasi suomių taktikos: naudoja pačiužas, karius aprenkia baltais apsiaustais, kad baltame sniege nebūtų pastebimi. Rusai taipgi panaudoja naujus budus: jie gerai apginkluoja roges, kurias pripildo pėstininkų ir stumia į priekį su tankų pagalba.

Rusai pradėjo daugiau suomių pulti su lėktuvų pagalba. Ypač jie puola uostus Švedijos pakraščiuose, per kur suomiams atvežama karo medžiaga iš viso pasaulio. Bet suomių tuo pačiu atsımoka, puldami rusų karo bazes, ypač Estijoje, kuri pasidavė Maskvos norui.

Rusai pradėjo daugiau suomių pulti su lėktuvų pagalba. Ypač jie puola uostus Švedijos pakraščiuose, per kur suomiams atvežama karo medžiaga iš viso pasaulio. Bet suomių tuo pačiu atsımoka, puldami rusų karo bazes, ypač Estijoje, kuri pasidavė Maskvos norui.

Amerikos lėktuvai

Suomijai reikia lėktuvų, kad ji galėtų pasekmingiau kariauti prieš rusus. Tų lėktuvų ji šaukiasi į visą pasaulį. Iš Amerikos iki šiol Suomija gavo dar tik 44 lėktuvus. Klūtis yra tame, kad Amerika turi išpildyti Anglijos ir Francijos lėktuvų pirmesnius užsakymus. Bet kadangi netrukus Anglija daugiau lėktuvų gaus iš Amerikos, tai "gerą kiekį" savo lėktuvų žada pasiūsti Suomijai.

Kaizeris prabilo

Doorn'e, Olandijoje, dar tebegyvena ištremtie Vokietijos kaizeris Wilhelm II. Iki šiol jis ten kinto malkas, tėjimo pasaulio eigą ir tyloje. Bet praeitą savaitę jis jau prabilo. Jis parašė vienam savo amerikiečiui draugui laiską, kuriam sako: "Vakarų jėgos turi nustoti kariauti ir turi padėti suomiams. Jos turi kariauti išvien, kad apsaugojus pasaulį ir civilizaciją nuo bolševizmo". Jis taipgi pagiria suomių, kurie narsiai ginasi nuo rusų.

3) BALKANUOSE

Daug karų yra buvę Balkanuose. Praeitais Pasauliniais Karais prasidėjo Balkanuose. Iki šiol Balkanų valstybėse — Grekijoje, Turkijoje, Rumunijoje, Jugoslavijoje ir Rumunijoje karo aukos dar neskaitomos. Šiame kare jos ir nenorėtų dalyvauti.

Bet ten vedamas ekonominis karas nuo pradžios šio karo. Jugoslavijos ukio produktai ir Rumunijos aliejus kvepia Londonui ir Berlynui. Rumunijos aliejus, kurio pagaminama 2 ir pusė milijonų

viso pasaulio aliejaus, reikšmingas Vokietijos gyvybei. Apie Rumunijos aliejų suka francuzai su angliais ir vokiečiai. Praeitą savaitę lėktuvų į Bucharestą atskrido francuzų-anglų misija aliejaus reikalui. Panaši misija atskrido ir iš Berlyno.

Jugoslavijos padėtis kiek geresnė, negu Rumunijos. Bet jei kariaujančioms valstybėms pritrūks ukio produktų — Jugoslavija stovės lygiomis su Rumunija. Šios dvi valstybės norėtų sudaryti tampaia Balkanų valstybių vienybę išvengti karo. Bet Balkanų valstybių vieningumas toli gražu dar neatsiektas. Bulgarija ir Vengrija turi pretenzijų prieš Rumuniją. O vyriausias Balkanų nesutikimų generalas, tai pavydas, del kurio sunku į vieningą veikimą sueti.

Balkanų valstybių konferencija

1934 metais Jugoslavija, Grekija, Rumunija ir Turkija įsteigė Balkanų valstybių entantę, kaip ginklą prieš Bulgariją. Praeitą savaitę metiniam susirinkime tos keturios valstybės norėjo į savo tarpą įtraukti ir Bulgariją.

Konferencija įvyko Jugoslavijos sostinėje Belgrade. Konferencijoje dalyvavo aukščiausių ministrų keturių valstybių atstovai, kaip ginklą prieš Bulgariją. Praeitą savaitę metiniam susirinkime tos keturios valstybės norėjo į savo tarpą įtraukti ir Bulgariją.

"Mes lyg tie keturi navigatoriai susirinkome apsvartinti užduotis, kurias turime atlikti audrai ištikus. Aš esu tikras, kad mes jau esame prie jo punkto, kuris reikšia gera mums patiems, mūsų kaimynams ir visai Europai".

Bet ar pavyks Balkanų valstybėms vieningai veikti, kad neišsivėlus į šį karą — tik ateitis parodys.

Amerika

Roosevelto gimtadienis

Sausio 30 dieną mūsų prez. Rooseveltas minėjo 58 gimtadienį. Ta proga visame krašte buvo surengta "prezidento gimtadienio" baliai. Jų buvo apie 25,000, ir jų pelnas skirtas prakiniam tikslui — kovai su vaikų paralyžium, kurio auka yra ir mūsų gerbiamas prezidentas Rooseveltas.

Prez. Rooseveltas "gimtadienio baliai" rengiami nuo 1937 metų ir visuomet jų pelnas skiriamas kovai su paralyžium. Aukos renkamos ir kitais budais: žmonėms išsiuntinėjama atsišaukimai, prašant nors kiek paaukoti. (Vieną tokių atsišaukimų išpildė ir Washingtoną pasiuntė Tėvynės štabas.) Siemet su "gimtadienio baliais" ir kitais budais surinkta apie \$2,000,000 tam gražiam tikslui. Nuo 1937 metų surinkta jau virš \$5,000,000. Pinigai praleidžiami visokiems tyrimams ir kovai paralyžiaus ligos. O didžiausia dalis praleidžiama įtaisymams gydyklų Warm Springs, Georgija valstijoje, kur ir mūsų prez. Rooseveltas kai kada nuvažiuoja pasigydyti.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America
Kl. JURGELIONIS,
Editor
DR. M. J. VINIKAS,
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel. LACKAWANNA 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, vice prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, išdin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, dr. kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, išdo glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKUZIUTE, išdo glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
629 — 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA Stovio, Skundų ir
Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Haisted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICIENE,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKŠTIENE,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIS,
6600 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITĖ,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKŠNAITIS,
104-40 — 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORFIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS,
12048 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplecliff Rd.,
Cleveland, Ohio

Inešimas sekamam seimui

MUSU konstitucijoj yra viena spraga, kurią ateinančiam seimui reiks užverti. Ji pasitarė 10 metų atgal po seimo Chicagoje ir labai pritiks, kad po 10 metų ji bus užverta seime, kurs vėl įvyks Chicagoje.

Chicago seime 10 metų atgal neteisėtai priimtomis rezoliucijomis, o vėliau pakeitimais konstitucijoj buvo panaikinti senosios Susivienijimo konstitucijos išmintingi nurodymai, kur turi būti investuojami Susivienijimo apdraudus pinigai, kad jie būtų saugūs.

Senoji konstitucija sakė, kad „įvairių Susivienijimo fondų pinigai būtų išskolinti ant nejudinamo turto užstatų (morgičių) ir valstijų bondų“. Nors iš šio pasakymo nebuvo aišku, kiek ir kokiomis sumomis reikia išskolinti pinigų morgičiams ir kiek pirkti valstijinių (valdžios) bondų, bet buvo labai aišku, kad pinigus galima skolinti tik morgičiams, o iš bondų buvo galima pirkti tik valstijinius bondus.

Dar prieš buvusį Chicago seimą šį aiškų konstitucijos įsakymą laužė SLA išdininkas T. Paukštis su St. Gegužiu ir P. Jurgeliute. Išdininko T. Paukščio buvo pripirkta tokių bondų, kurių mūsų konstitucija neleido pirkti. Blogiausi iš jų buvo Loew teatrų „gold“ bondai, nupirkti dar prieš Baltimorės seimą. Už jų pardavinėjimą mokėta 10 nuosimčių komisija, kas jau buvo jų netikumo ženklas.

Vėliau, kada T. Paukštis mirė ir jo vieton buvo paskirtas ir išrinktas K. Gugis, konstitucijos laužymas nesustojė, bet buvo tęsiamas toliau. Išdininkas K. Gugis su St. Gegužiu ir P. Jurgeliute ne tik nepardavė Loew teatrų „gold“ bondų, bet griebėsi pirkinėti visokiausius kitus „gold“ bondus, už kurių pardavinėjimą buvo mokama 10 ir daugiau nuosimčių komiso.

Chicago seime 1930 metais Antano Olio pasiūlytu ir seimo priimta rezoliucija paniekino mūsų konstitucijos patvarkymą, plačiai atidarė SLA išdo duris visokiausiems bondams pirkinėti ir suteikė didelę galę finansų komisijai, kurios vyriausiu nariu tapo Antanas Olis.

Po to prasidėjo didžiausias „gold“ bondų pirkinėjimas ir buvo išleista tiems bondams daugiau kaip trečdalis milijono dolerių. Už tų visų bondų pardavinėjimą taipgi buvo mokamas iš jų „leidėjų“ pusės po 10 ir daugiau nuosimčių komiso. Jau tuos bondus perkant jie nebuvo daugiau verti kaip \$90 ant \$100. Bet jie nebuvo verti nei tiek. Jie visi nuėjo niekais. Taip žuvo daugiau kaip trečdalis milijono dolerių Susivienijimo pinigų ir tai visai ne dėl depresijos kaltės.

Prie „gold“ bondų nuo 1930 iki 1934 metų buvo taipgi daug pripirkta geležinkelio ir elektros kompanijų bondų, už kurių pardavinėjimą didelių komisijų nebuvo mokama. Investuota į juos suma siekė suvirš \$400,000. Tai buvo spekuliacijos investavimai, laukiant, kad tie bondai pabrangs. Spekuliacijos sumetimais buvo taipgi pripirkta daugiau kaip \$50,000 vertės pramoninių bondų. Bet visa ta spekuliacija labai blogai pasibaigė. Čia depresija gal ir buvo kalta, bet labai mažai kalta. Ant geležinkelio bondų praspėkuliota daugiau kaip \$50,000, ant elektros kompanijų ir pramoninių bondų praspėkuliota mažiau, bet ir čia praspėkuliota apie \$40,000.

Po Detroito seimo, kada F. J. Bagocius tapo Susivienijimo prezidentu, pirkinėjimas real estate „gold“ bondų sustojė, bet tai daugiausia todėl, kad bankai ir kiti spekuliatoriai, kurie leidinėjo tuos „gold“ bondus jau buvo subankrutę ir jų „turtinų“ įstaigų duryų uždarytos ant visados. Tuomet buvo bandyta netikusius bondus išmąnyti ant kitų netikusių bondų, įieškant tarp Wall Streeto vilkų „durnesnių už save“. Žinoma, tos pastangos buvo visiškai berždišios.

Paskutiniaisiais keturiais metais Pildomoji Taryba pati jau nebenorėjo nei spręsti, kokius bondus pirkti, kokių nepirkti. Sprendimas tapo atiduotas įvairiems finansiniams „tipsteriams“, kurių jau keletas perėjo per Susivienijimo išdą. Tokie visi „tipsteriai“ yra „mandresni“ vienas už kitą, bet jų visų patarimai remiasi jų spėjimais kas bus ateityje, kas pabrangs, o kas atpigs, ir yra gal geri tiems, kurie savo pinigais nori lošti arba spekuliuoti, įieškodami greito pralobimo su rizika taip pat greit viską ar kone viską pamesti, bet visai nepritaikytini organizacijos pinigams — taupytiems ir saugotiniams, kad neprazūtų. Su visais tais „tipsteriais“, kokius Susivienijimas iki šiol turėjo, nieko nebuvo laimėta. Jie visi stumė Susivienijimą į spekuliaciją, į lošimą pomirtinių pinigais taip kaip į lošimą kortomis. Jie visi geidė, kad Susivienijimo Taryba virstų spekuliantų šaika, kuri kasdien galėtų vienus bondus griebti, kitus

parduoti, ir visi apgailavo, kad mūsų „aparatas“ esąs perlėtas. Kad tuos „tipsterius“ patenkinti, net ir tas „greitas aparatas“ buvo sudarytas, parodant kokie mes grinatoriai esame. Pildomoji Taryba atsisakė nuo savo konstitucijinės galės spręsti apie investmentus ir pavedė tą galę trim žmonėms: išdininkui K. Gugiu, sekretoriui M. J. Vinikui ir išdo globėjai E. Mikužiutei. Faktinai vienas išdininkas K. Gugis sudaro dabar tą „greitą aparatą“, kurs tą pačią dieną gali vienus bondus griebti, o kitus parduoti be jokio sumos apribavimo. Jis pats nieko nedaro ir net atsisako mąstyti. Jis tik laukia pranešimo iš „tipsterio“. Jeigu „tipsteris“ pasako jam „pirk už \$50,000 šlubo geležinkelio bondų, o parduok už \$50,000 gerų valdžios bondų“, išdininkas K. Gugis nei neklausia „kodėl?“ Jis tuojaus Melono įstaigai Pittsburghe duoda orderį parduoti \$50,000 vertės gerų valdžios bondų ir pirkti už \$50,000 šlubo geležinkelio bondų. Niekas negali K. Gugio orderių atšaukti, nors jų apyvarta siekia šimtų tūkstančių dolerių. Ką išdininkas K. Gugis padaro, tas taip ir buna. Už pusės metų susirinkusi Pildomoji Taryba gali tik pažiūrėti į jo bondų pirkimo ir pardavimo sąskaitas, pakraipyti galvomis ir be jokių ginčų jas patvirtinti. Nes ką gi darysi nepatvirtintę? Pinigai išleisti, bondai nupirkti ar parduoti, nuostoliai matomai arba nematomai, bet viskas jau padaryta, viskas pabaigta, ir nieko pataisyti čia nebegalima. Išdininkas Gugis jaučiasi, kad jis už tą viską neatsako, kiti du komisijos nariai jaučiasi taip pat. Taip jie jaučiasi. Bet kas gi atsako? Jų nuomone atsako „žinovai“, tie visai neatsakomingi „tipsteriai“, kurie už pinigus turi drąsos Susivienijimo pinigais spekuliuoti. Tokio neatsakomingo darbo pasekmė iki šiol buvo tik tokia: „tipsteriai“ dažnai parodo, kad iš tos greitos jų spekuliacijos Susivienijimas turės pelno „ant popieriaus“, bet kone visuomet jau parduotieji bondai rodo tikrą „cash“ nuostolį. Mūsų pelnai yra „popieriniai“, o nuostoliai tikrais „cash“ pinigais. Kada mes buvome grinatoriai, mes nebuvo tokie dideli grinatoriai, kokiais dabar esame.

Taip sutraukoje išrodo mūsų finansinių patyrimų eiga per pastaruosius keturiolika metų su didele katastrofa įvykinta tarp 1929 ir 1933 metų. Tiktai išsibraukimas per tą laiką daugiau kaip septynių tūkstančių narių sumažino Susivienijimo atsakomybes, ir su pasilikusiais išsibraukusių rezervais davė progos Susivienijimui išlikti. Jeigu iš tokios pamokos mes nepasimokinsim, tai mes niekad nepasimokinsim.

Nei biznio susmukimas, nei bankų užsidarėjimai, nei visa depresija nebuvo skaudžiai palietę Susivienijimo išdo, jeigu būtų buvę prisilaikyta mūsų senosios konstitucijos, kuri draudė pirkti bent kokius bondus, išskyrus valdžios arba valstijinius bondus. Ant kiek mes turėjome valdžios bondų, ant tiek mes teatsilaikėme, ir ant tiek ir dabar atsilaukome. Seniau pas mus morgičių paskolos buvo duodamos be tvarkos, laikada pergausiai, laikada be jokio reikalo, laikada visai nesąžiningai. Bet visos klaidos ir nesąžiningumai padaryti su morgičių davimu nedavė mums tiek nuostolių, kiek davė „gold“ bondų pirkimai, geležinkelio bondų pirkimai, laikymas didelių sumų abejotinuose bankuose ir spekuliacinės transakcijos. Už blogas ar geras paskolas ant morgičių šiandien mes bentgi turime porą dešimčių blogų ir gerų namų, iš kurių renkame rentas. Už visus tuos „gold“ bondus ir geležinkelio bondus mes turime tik bevečius popierios sklypinus, kurie smirda.

Palyginant su apdraudus kompanijų turto, kurs skaitosi bilionais dolerių, mūsų arti dviejų milijonų dolerių turtas yra kaip lašas jurose. Bet mažoj skalėje mes pergyvenome didelę finansinę orgiją. Negalime sakyti, kad visos kompanijos ir apdraudus organizacijos per šį laiką tą patį pergyveno. Su morgičiais gal ir taip, bet ne su bondais. Nes niekas bondų taip keistai nepirko kaip mes. Kam taip labai rūpėjo 10 metų atgal tą „laisvę“ bondų pirkime įsigyti šiandien sunku beapsvarstyti. Sakoma buvo, kad apdraudus kompanijos turi „laisvę“ pirkti bondus kokius tik nori, tai ir mes turime vartoti tą „laisvę“. Bet mes ėmėm ir pasigėrėm ta „laisve“. Jau to užtenka pasakyti, kad nei viena apdraudus kompanija neturėjo ir šiandien neturi pirkusi tokių „gold“ bondų, kokių mes į trumpą laiką buvom prisipirkę už trečdalį milijono dolerių. Geležinkelio bondus mes šiandien tebeturim proporcionaliai šešis syk daugiau negu 20 didžiųjų apdraudus kompanijų. Tuo tarpu valstijinių ir politinių subdizijų (pavių ir tt.) bondų kone šešis syk mažiau. Savo „laisvę“ mėtę pinigais mes toli toli pralėmėme

blogąją pusę didžiausias apdraudus kompanijas, kurios vartoja bilionus dolerių ir turi kapitalo ir rezervų, kuriuos gali laisvai vartoti be jokių apribavimų iš valdžios pusės. Jeigu nors butume sekę apdraudus kompanijas investmentų rūšiavime, mes tiek nuostolių nebūtume turėję. Pavyzdžiui, didžiosios apdraudus kompanijos geležinkelio bonduose turi tik trečią nuosimtį visų jų apdraudus pinigų. Sulyg šio pavyzdžio, kurs dar mums turėtų būti pilnai nepasekamas, nes mes neturime kapitalo šerais, mums galima būtų turėti nupirktų tik apie \$45,000 vertės geležinkelio bondų ir tai ne panašų Chicago Aurora & Elgin arba Chicago North Shore & Milwaukee, kokius turim, bet New York Central geležinkelio bondų. Mes gi turėjome \$273,000 geležinkelio bondų, o dabar neseniai prisipirkome dar daugiau. Kodel gi mes nors šiandien nepažiurime, ką didžiosios kompanijos su apdraudus pinigais daro ir kodel jų dideliu patyrimu nepasinaudojame? Todel kad po finansinių orgijų mes šiandien jau atsisakom savo protą vartoti ir samdomės neatsakomings „tipsterius“ mūsų turtui aikvoti.

Nereikia kažkokios išminties ar apskurumo, kad sužinoti kokiuose bonduose pinigus laiko apdraudus kompanijos, kurios žino savo biznį geriau negu mes ir geriau negu visi finansiniai „tipsteriai“ ir kruvą sudėti. Ir tai nieko nekaštuoja. Apdraudus kompanijų perkamų bondų sąrašai ir bondų proporcijos rūšimis yra viešai žinomi.

Bet mums, kaip palyginti mažai organizacijai, dar neišpuola net visame kame sekti didžiausias apdraudus kompanijas, nes mums reikia vartoti dar daugiau atsargumo. Geriausi pavyzdžiai mums gali būti Amerikos fraternalės organizacijos, kurios atsižymėjo savo atsargumu ir nei vieno cento nepamėtė per visus laikus. Viena tokių organizacijų yra WOODMEN OF THE WORLD OF COLORADO. Ji visus savo pinigus laiko tiktai SUVIENYTŲJŲ VALSTIJŲ IŠDO BOND-SUOSE, VALSTIJŲ IR PAVIETŲ BOND-SUOSE, DALI TURI IŠSKOLINUS SAVO NARIAMS SULYG JŲ APDRAUDOS PALIUDIJIMŲ, IR MAŽIAU KAIP PUSĘ NUOSIMCIO VISŲ SAVO PINIGŲ TURI IŠJUS Į SAVO CENTRO OFISO NAMĄ. GELEŽINKELIŲ BONDŲ JI NETURI NEI UŽ CENTĄ, ELEKTROS KOMPANIJŲ BOND-SŲ JI NETURI NEI UŽ CENTĄ, JOKIŲ KITŲ BONDŲ JI NETURI NEI UŽ CENTĄ, JI NETURI NEI VIENO FORKLOZUOTO NAMO, NES NIEKAD NEBUVO SKOLINUSI PINIGŲ ANT MORGICIŲ IR NETURI NEI CENTO IŠJUS Į JOKIUS MORGICIUS. O vienok iš valstijinių bondų ir pasakol nariams ji uždirba truputį daugiau kaip 4 nuosimčius į metus.

Tokį pavyzdį mes butume galėję sekti pirmiau, jeigu butume laikęsi savo konstitucijos. Tokį pavyzdį sekti mes dabar privalome. Ji sekti mums nieko nekaštuos. Mums nereikia tūkstančių dolerių leisti „tipsterių“ samdyti. Mes tuomet žinosime ką darome ir mums tuomet nereiks pavesti visą savo išdą „tipsterių“ valkšikai nuožurai su nuostoliais, už kuriuos jie neatsako ir niekas neatsako. Už mūsų pinigus galų gale kas nors turį atsakyti.

O todel:
Kad būtų uždarytos duryš piktui,
Kad būtų uždarytos duryš visokiai pagundai, kuri veda prie piktos,
Kad Pildomoji Taryba pati pildytų savo pareigas, pati žinotų ką daro ir žinotų kas galima ir kas reikia daryti ir būtų atsakominga už Susivienijimo pinigų ir visą turtą.

Sekamam SLA seimui Chicagoje reiks priimti dvi konstitucijos pataisas, kurios yra aiškiai suformuluotos ir skelbiamos narių žiniui šiamė Tėvynės numeryje (žiūrėk Susivienijimo reikalų skyrių 4-me puslapyje).
Tai yra pataisos, kurias kiekvienas gali labai lengvai suprasti. Tai yra pataisos, kurios atsteigia normalę tvarką Susivienijime, tokią tvarką, kuri gyvuoja pavyzdžingose Amerikos fraternalėse organizacijose ir duoda joms reikalingą pagrindą pasekmingai ir laimingai gyvuoti ir plėstis. Tos dvi pataisos, kada jos bus priimtos, turės tapti ir mūsų Susivienijimui jo gerovės ir laimingos pažangos tvirtiausiais ramsčiais.

Pirmoji pataisa reikalauja, kad pati Pildomoji Taryba spręstų apie bonų pirkimą ir nepavestų tos galės niekam kitam, o ypač visai pašalinėms žmonėms, ir kad taip daugiau nebūtų kaip dabar yra, kad Pildomoji Taryba nebautų kaip pečiai, žiurdama į supirktus be jos žinios kai nežinomos bonus už šimtus tūkstančių dolerių be jokios atsakomybės. Šios pataisos priėmimas sutauptys tūkstančius dolerių išlaidų „tipsterių“ samdyimui, privers Pildomąją Tarybą pajauti savo atsakomybę ir duos didesnę apsaugą šimtams tūkstančių dolerių Susivienijimo pinigų.

Antroji pataisa labai lengvai išriša visus investmentų galvosūkius. Pildymui šios pataisos nurodymų nereikės jokių įsivaizduojamų finansų „žinovų“, bet jas pildyti galės kiekvienas išmintingas žmogus. Ši pataisa tik atsteigia mūsų senosios konstitucijos įstatymą. Ji sako, kad Susivienijimo pinigus galima dėti tik į saugiausius bonus, kokie yra pasaulyje, butent, į Suvienuotųjų Valstijų valdžios bonus, į valstijų, pavietų ir miestų bonus. Kad nebūtų abejonės, kokius pavietų ir miestų bonus imti, o kokių neimti, yra nurodoma, kad pavietų ir miestų bonai ir jų nuosimčiai turi but apmokami tik iš taksų ant žemės, atsargiai aptaksuotos. Pirmą visą Ameriką turėtų sugriuti negu tokie bonai pasidarytų nebeberi.

Antrojo pataisoj yra sakoma, kad iki pusės Susivienijimo gerų pinigų gali but išskolinta ant pirmųjų morgičių ir nurodoma, kaip tie morgičiai gali buti duodami. Tas patvarkymas turėtų buti tiktai laikinas. Kada visi mūsų nariai persikels į naujuosius apdraudus skyrius ir kada mes jiems paskolas galėsime duoti ant jų apdraudus paliudijimų iš jų rezervų, mums skolinti pinigų ant morgičių nebereikės. Mes tuomet galėsime pilnai sekti Woodmen of the World pavyzdžiu be jokių klapatų ir bėdų. Tuo tarpu naujų pinigų į morgičius mes visvien nebegalėsime duoti, nes atėjome prie ribos. Į morgičius jau mes esame sudėję su viršum \$900,000. Iš tų \$500,000 vertės yra forklozuoti, o \$400,000 vertės tebėra geri. \$900,000 yra jau daug daugiau negu pusė mūsų gerų pinigų (kuriuos gerai pripažysta apdraudus departamentai).

Prieš seimą dar yra daug laiko visiems SLA nariams gerai suprasti šiuos siulomus konstitucijos pataisymus Susivienijimo labui.

Del Vilniečių pavargėlių šelpimo

Budami priešingi karui, mes nuosirdžiai gaillmės visų tų nelaimingų žmonių, kuriuos karo tiranija savo baisybėje laiko, kurių gyvastis naikina ir kurių gyvenimą į kančias pavėrcia. Ir tik tų nelaimingų žmonių pagelbon mes norime eiti. Suprantama, pirmoj vietoj pagelbos ranką mes norime ištiesti savo broliams lietuviams. Turėdami šauvusius gelbėti, kitiems nei neišgalim. Aš tikiu, kad tokį jausmą turi visi tie Amerikos lietuviai, kurių karas savo propaganda vienaip ar kitaip nesufanatizavo.

Šiuo mielaširdystės jausmu besivaduojant buvo parašyta Tėvynėje apie reikalą šelpti nelaimingus Vilniaus lietuvius. Buvo pabrėžta, kad mūsų šelpimas turi buti sužinis, kad mes turime žinoti ką mes darome ir ką šelpiame, ir, kad mūsų aukojami pinigai pasiektų tikslą, turime aukas patys organizuotai rinkti ir patys jas pasiųsti arba net ir išdailinti. Svarbiausioji mūsų straipsnio mintis buvo išreikšta šiamė sakiny:

„Tikrą pagelbą iš Amerikos vilniečiams lietuviams mes galėsime suteikti, tik jeigu pajiegsime išvystyti savystovų veikimą pašalpų rinkime ir dalinime per mūsų didžiausias organizacijas“.

Mūsų didžiosios organizacijos, žinoma, yra SLA ir SLRKA.

Kad pora žmonių iš to mūsų straipsnio išskaitė tokių baubų, kuriais jie serga, tai yra tik liguistos karinės atmosferos išdava. Del to mes negalime sielotis, bent kol tokių ligonių dar neturime perdaug.

Vietoj kalbų apie baubus, mūsų straipsnis laukia atsakymo į šiuos jame pastatytus klausimus:

Kodel konsulai nepasako kokiai organizacijai jie siunčia sudėtas vilniečiams amerikiečių aukas, bet pasitenkina pasakymu „pasiųsta į Lietuvą“?

Kodel „Draugija Vilniaus Kraštui Remti“ nei žodžiu neprisimena, kad nors centą gavusi iš Amerikos, nors sakoma, kad ji gyvuoja jau nuo pereitų metų?

Kas Vilniaus krašte amerikiečių aukomis buvo sušelptas, kas priglauostas ar pavalgydintas?

Kas atsitiko su aukomis Klaipėdos pabėgėliams?

Ką šelpia ar priglaudžia Lietuvos Raudonasis Kryžius ir ką šelpia ar priglaudžia Draugija Vilniaus Kraštui Remti?

Ar konsulai siunčia amerikiečių aukas į savo privatiškas sąskaitas Lietuvos bankuose, sumaišydami aukas su savo pinigais, ar jie siunčia jas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus sąskaiton, ar jie siunčia jas Draugijos sąskaiton, ar kam kitam?

Šitie neatsakytai klausimai turi padidinti mūsų norą „išvystyti savystovų veikimą pašalpų rinkime ir dalinime per mūsų didžiausias organizacijas“.

Mus Gydo Daktarai, Bet Tik Mes Patys Galime Apsisaugoti Ligu

Nušalimas

Rašo
DR. P. Z. ZALATORIS

ŽIEMOS laikui užėjus dideliems šalčiams, įvyksta daug nelaimių. Žmonės dažnai nušąla ausis, nosį, rankas, kojas ir, kartais, net mirtinai sušąla.

Sveiko žmogaus normalė temperatūra buna apie 98 laipsnius F. Jo kune, nes medicinos tyrinėtojai, bendarydami eksperimentus — bandymus, surado, kad temperatūra sveikame organizme buna visuomet vienoda. Reiškia, ji nesikeičia esant šaltam bei šiltam orui, nes tą patį žmogaus kunas pajiegia savo šilumą išlyginti vienodai po visus savo organus. Suprantama, kol žmogaus kunas gali palaikyti savo šilumos pusiausvyrą, tol jis jaučiasi patogiai.

Šilumos reguliavimui daug gelbsti odos kraujagyslės. Mat jos, darbininkams dirbant sunkų darbą, arba užėjus šiltoms vasaros dienoms, odos kraujagyslės išsiplėčia, ir tuomet į odą priteka daug kraujo, žmogus sušila ir pradeda prakaituoti bei jaučiasi labai sušilęs. Jei oras buna pakankamai sausas, tai prakaitas gerai išgaruoja ir išgaruodamas atima kuno šilumą. Be to, dažniausia toks žmogus pradeda jėškoti kokios nors pagalbos, bandydamas surasti šaltą vietą arba prisiliesti prie šaltų daiktų bei geria šalto gėrymo, kad pr šalintus iš savo organizmo didelį kiekį šilumos. Žinoma, žiemos laikui, kai šaltis sujaušina šaltio receptorių odos paviršį, tai odos kraujagyslės veikia priešingai — jos susitraukia nuo šalčio. Didesnis kiekis kraujo iš kuno paviršiaus suteka į vidaus organus ir saugo organizmą nuo didelio šilumos išeikvojimo.

Mūsų drabužiai, kuriuos mes nešiojame, irgi nemažai svarbos turi, nes jie visuomet padeda išlyginti kuno temperatūrą. Todėl, užėjus šalčiams, reikia dėvėti šiltus drabužius, nes žiemos laikui, nepakankamai šiltai apsirengus, galima labai greitai peršalti. Be to, sušlapus drabužiams, reikia pakeisti juos sausais, nes šlapiais drabužiais apsirengus greičiau peršalama. Reikia saugotis sušlapti kojas. Visuomet kojas, pilvą ir krutinę reikia apdengti šiltai. Suprantama, greičiausiai peršąla maži vaikai, nusilpę žmonės, labai persidirbę, nusikaltavę, pervargę, girtuokliai, keliauninkai, nuomariu sergantį, nedamioję žmonės ir turinti širdies bei inkstų ligas.

Aplinkumos oras visuomet yra šaltesnis. Todėl žmogaus kunas visada vėsta ir iš savęs šilumą leidžia į aplinkumą. Jei žmogaus kunas vėsta išpalengvo ir vėsdamas net gerokai sušąla, kuniui taip labai nepakenkia. Bet kada žmogaus kunas, arba jo kuri nors dalis, staiga atvėsta-atšąla, tada atšalimas buna kunui kenksmingas.

Pradėjus žmogui šalti, šalančio žmogaus oda pabąla, nes joje buvęs kraujas buna susitelkęs gilesnėse kuno dalyse. Taip jau pats žmogaus organizmas stengiasi apsiginti nuo sušalimo. Stiprus šaltio jaudikliai sukelia raumenų drebinimą ir nevalingus raumenų judėjimus. Jei šaltis ilgai tęsiasi, tai organizmas pavargsta, jo įgies išsisiamia taip, kad žmogus nebėgi nē bėgti nē eiti, kuno temperatūra nukrinta, jis apalsta ir sušąla.

Pradėjus žmogui šalti, sušalėlio oda tuojau pabąla, jis greitai nustoja sąmonės ir visas jo kunas išbalsta. Jo rankų bei kojų pirštai tampa melsvi ir sukietėja. Jie lieka be jausmo. Taip jau tokio žmogaus nosis bei ausys irgi buna melsvos. O su kitomis žymėmis beveik labai dažnai nebegalima nei susirakuti, nes jos buna labai silpnos arba visai pranykę.

Žinoma, su sušalėliu reikia elgtis labai atsargiai, ypatingai, jei jis prisieina kur nors nešti arba vežti, nes sušalę pirštai, ausys bei nosis gali nulužti ir bendrai galima tokio ligoio visą kuną sužaloti. Jei žmogus dar yra gyvas, tai jį kogleičiausia reikia vežti į artimiausią ligoinę, kur jam bus suteikta pirma ir reikalingiausia pagalba.

Suprantama, kad su nušalusiomis galūnėmis yra bėda. Jas nors ir ilgai ligoinėje gydant nevisuomet galima atgaivinti, nors ir prie geriausių aplinkybių. Neretai nušalusieji rankai bei kojai išsivysto gangrija. Žinoma, kad galūnėje, kurioje išsivysto gangrija buna nepagydoma. Tokių kunų dalį dažnai tenka prašalinti-ampuoti, nes gangrinuotos galūnės yra pavojingos gyvybei.

Žmonėse yra įsigalėjęs senas paprotys, kad einant į šaltą aplinkumą išgerti degtinės. Toks paprotys yra labai negeras. Degtinės išgėrus, žmogaus organizmas jaučiasi gerai, bet netrukus jis pajunta, kad jo kuno paviršiuje kraujo gyslos buna išsiplėtę taip, kad jo kunas pašalina šilumą į šaltą aplinkumą, kas šaltame ore yra labai reikalinga. Suprantama, kad toks kunas greitai pradeda drebtį ir paskui šalti.

Žiemos metu žymiai pasikeičia oro buklė, atmosferos bei žemės elektra, vėjavimai ir saulės spinduliavimas. Todėl, šituo laikui labiausia padažnėja infekciniai susirgimai. Paprasta sloga, gripiniai susirgimai, plaučių uždegimai, įvairios anginos, rumatai, rachitas ir įvairūs kiti susirgimai.

Kad išvengus nušalimų, reikia savo kuną pripratinti lenevai pakelti aplinkumoj šilumos bei šalčio pasikeitimus. Be to, reikia apsirengti tokiais drabužiais, kad nebūtų peršalta nei peršalta. Reikia gerai maitintis ir nepamiršti vitaminų.

Širdies darbas ir jos išnaudojimas

(Užbaiga)

NAMŲ ILGĖSYS

SERGANTI žmonės esti labai susidomėję namais. Namų ir giminių pasiilgusių ligoinių yra visose ligoinėse, ypač širdies palatose. Jie yra psichiškai nusistatę, kaip tas senelės gydytojas, kad turintiems širdies ligą veik nieko negalima pagelbėti. Tokį seną prietarą prisimindami, daugelis širdies ligoinių įsivaizduoja staigią mirtį ir todėl daugelis tokių nerimauja, norėdami nors namie numirti.

Ligois norėtų gyryti namo dar greičiau, negu ji gydytojas apžiūrės. Tokia namų ilgėsys liudija, kad širdis yra netvarkoje, kad kas nors su ja yra negerai.

Žmonės, kurie yra užsiėmę paprastais gyvenimo reikalais, mažai kreipia dėmesio į širdies ir kraujo cirkuliacijos sukrėtimą. Širdies žala kyla iš blogų gyvenimo papročių ir veda prie namų ilgėsio, nuobodumo, nepasitenkinimo pats savimi ir, galų gale, prie nervų sukrėtimo. Gydytojai yra pratę netinkamą gyvenimo ligą, kuri prisideda prie nesveikatos ir sutrumpina pažadėtą žmogui ilgą amžių kelis kartus. Niekas nenorėjo ir nenorės suklupdyti savo gyvenimą dar jaunystėje esant. Todėl reikia atsargumo!

Pasiukojimas savęs darbui, nusistatymas siauram gyvenimui ar pasisventimas maldoms nėra reikalingi dalykai, ypač dabartinėje pilnoj linksmybių gaidynėje. Žmogus, kuris pasisvėnčia neapribotam darbui, padaro save darbo vergu. Vėliau jis patiria, kad jo darbas palieka nebeinteresus, neproduktyvis ir pagaliau pats nustoja rangumu. Jis dažnai nepažatų trūkumų savo pusėje, bet jiėško priežasčių pats kitus. Kas nebus patėmijęs darbo perdėtinį esant susijaudinusi del nežinomų priežasčių, kuomet darbininkai atlieka darbą kuogeriausiai. Greičiausiai tai ne darbas ir ne darbininkai tame kalti, bet širdies netvarka eđa jo sveikata.

Tęsti darbą toliau pribukusiomis pastangomis nėra galima. Tokis asmuo reikalauja poilsio, kurį jis gali rasti tinkamoje atostogose, pasiiluosavęs nuo atsakomybės tam tikram laikui.

Kaip yra dirbtuvėje, raštinėje, taip ir namie. Moterys, kurios yra pratę vilkti namų tvarkymo našatą ant savo pečių, nei nesvajoja apie pasiiluosavimą poilsui nors vienai dienai į savaitę, ar savaitę kitą pasitraukti iš namų. Mažiausiai tris kartus į dieną pagaminti valgi ir pavalgindinti šeimą be atostogų, jai atima daug energijos. Šeimyninkė nėra geležinis padaras. Jai poilsis daugely atsitikimų yra labiau reikalingas, negu fabriko darbininkams. Artistės moterys ima poilsį dažnai, kad išvengus jautrumą, kad užsilaikius šaltai ir ramiai prieš publiką. Namų šeimyninkė taip pat turėtų pasiiluosuoti nuo kasdieninio virtuvės darbo kur nors į tolimesnę vietą ir rasti sau kitokį smagumą, permainingai kasdieninio užsiėmimo. Šeimyninkė turi mažai progos poilsui, nes jos gyvenimas nėra patenkintas, arba tula yra tampriai susirišus su bažnyčios, draugijos ar šeimos neatmezgamu mazgu. Yra tvirtinama, kad moteris turi daug didesnę kantrybę už vyrą, nes ji turi pergyventi daugelį įvairių naminių nesutikimų, širdgėlos, susijaudinimų ir kartu rasti pasitenkinimą ir ramybę. Reikia atsiminti, kad šeimyninkės širdis nėra akmuo. Ji taip pat yra jautri ir dažniau užgaunama. Ji lyginai reikalauja atostogų ir tinkamo poilsio.

JAUTRUMAS

Jautrumas yra tokis psichinis elementas, kuris pirmutinis sužadina širdį ir paskatina ją prie sukrėtimą. Apie jautrumą jau buvo kalbėta ir dar bus vėliau prisiminta. Bet yra tokių žmonių, kurie, del įvairių priežasčių, niekad nėra gyvenimu patenkinti. Tokiame atsitikime, jautrumas, susidėjęs su nepatenkinimu, pasikviečia dar rupestį į talką ir visi kartu atakuoja širdį. Žmogus, kuris moka šitų trijų priešų gintis, yra genijus savo sveikatos saugojime.

POILSIO TREJYBĖ

Čia mes turime mintyti trijų rūšių poilsį. Pirmiau mes kalbėjome apie protinį arba psichinį poilsį ir susijaudinimo poilsį, kad perspėjus ankstyvą širdies sukrėtimą. Kuno poilsis yra trečias narys šitos trejybės. Sudėjus kartu, pasidaro tam tikra psichinio poilsio trejybė. Kitaip sakant, tai yra neprašalinamos išlygos, kurių kiekvienas žmogus privalo butinai prisilaikyti. Gyvenimo praktikoje nedaug kas iš mūsų imame fizinę poilsį dienos laiku. Moderniškas žmogus yra lygį per ištisą dieną einanti mašina. Jis visai nežino, ką reiškia poilsio valandėlė vidurdieny kur nors ramioj vietoj. Žiurint iš kitos socialios svarstyklės pusės, darbininkas žmogus yra ant kojų per visą darbo dieną. Jeigu darbas jo fiziškai neišnaudojo, tai jis dažnai pats save išnaudos keliomis valandomis laiko, vietoj pailsėjus.

Žmogus, kuris dirba sunkiai ir ilgas valandas trankioj vietoj, be poilsio, negauna našios kraujo cirkuliacijos. Jo kraujas buna persipildęs, prisigėręs pavojingų nuodų iš dujų, dujų, smarvės ir kitų dalykų. Tokios aplinkybės apsunkina visų organų dar-

Rašo
DR. D. PILKA

bą; kuno struktura palieka be įgies, pamėlynavusi, išblykusi, viduriai neveikia, apetito nėra, ir buk geras, kad nori. Prie pirmiausios progos jis stengiasi gauti stimuliantą — cigaretą, stiklą alaus, burnelę degtinės, kad atsigauti. Kaip į tą viską atsako širdis? Ji tokiame atsitikime yra priversta dėti visas pastangas, kad atlikti darbą, kad palaikyti kraujo cirkuliaciją našia, ko visi organai, kartu ir visas kunas, reikalauja. Be poilsio tai neatsiekiamas daiktas. Minėtas arabas šiuo klausimu yra daug gudresnis už modernišką gabų biznierių sveikatos reikale. Jis neapleidžia savo vidurdienio siesta, kuri duoda cirkuliacijos aparatui pasilsėti ir sutaupina nors šiek tiek energijos del žilos senatvės.

Proto, jausmo ir kuno poilsis kartu yra daug naudingesnis, negu pavieniai. Bet yra tik maža žmonių dalėlė, kuri noriai priims tokį poilsį. Miego momentas dažnai neateina taip lengvai į mūsų poilsio aparatą, kuomet mes buname susirupinę įvairiais galvosukiais, žaislais, gembleryste, pasilinksminimais. Dažnai net mažiausios vertės susidomėjimas atima daug poilsio skirtų valandų. Dvidešimts keturios dienos valandos yra sekančiai skiriamos žmogaus naudai: aštuonios valandos darbui, aštuonios — pasilinksminimui ir aštuonios — poilsui. Įgyvendinti papročiai gulint lovoje pagalvoti, nustatyti rytojauš dienos darbą ir išpildyti tuos planus, atima daug poilsio. Budami jauni, sveiki ir stiprūs, mes dažnai to nepaisome. Bet rupestis įlenda į lovą ir sužadina mūsų psichinį aparatą kaip tik tuo momentu, kai sąžinė rengiasi pasitikti ramybės angelą. Tokis sąžinės sužadinimas sutrukdio fizinę kuno nusiramtinimą valandai arba kitai. Žmogus, atsidavęs poilsui, neturėtų leistis į rupestis. Patarimų, kaip galima greitai užmigti nuėjus į lovą, galima rasti daug ir visi jie atitiks. Tokiame atsitikime ne vienas gydytojas patars gerti puoduką šilto vandens ar pieno, kitas užrašys vaistų, trečias lieps pakeisti gyvenimo sąlygas ir tt. Įprotys skaityti gerą knygą — gal aypsaką iš gyvenimo — kartais gelbsti prašalinti nemigą.

Ramus aštuonių valandų poilsis kartu kuno, proto ir jausmo yra neišsamiamas žmogaus turto šaltinis. Geras poilsis yra sveikatos iždas.

Skaitytojau, pamėgink šitą eksperimentą!

Kaip gydyti vaikų šaltį

ŠALČIU serga suaugę ir kulkiai. Bet šalčiu susirgimų skaičius žymiai sumažėtų, jei vaikams būtų duodama reikiamas maistas: vaisiai ir daržovės, ir jei jie miegotų tiek, kiek jų amžiui atitinka. Tyras oras, aiškus dalykas, yra geriausias nuo šalčio ligų apsaugotojas.

Be kada kulkis "pasigaurė" šaltį, ką jūs tuomet darote: ar pirmiausia siekiate bonkutės tų "vaisių", kuriais gydėsi jūsų senutė motina, ar imatės naujoviškų būdų šaltį gydyti?

Šiandien jau žinoma, kad paprastą šaltį lengvai ir greitai galima atsiginti, jeigu ginsimės priprastu ir žinomu būdu. Musų šeimynose šiaudien turėtų būti žinoma, kad po vaiko pirmo sušaludėjimo — jo vieta lovoje. Ir kulkiai turi būti įpratinti gulėti lovoje, kai jie šalčiu suserga. Gal jums tai išrodo keista? Bei tai nėra jokia keistenybė. Vaikus gulėti lovoje reikia įpatinti linksmu būdu, kad tas gulėjimas jam būtų smagus dalykas. Tik nereikia vaikus siųsti į lovą del to, jei jie kartais ką blogo padarė. Vietoje, to vaiko gulėjimas lovoje turi būti kaip priprastas ir butinas reikalas. Ypač kada jie "pagauna" šaltį.

Nemaža yra tokių tėvų, kurie savo vaikus prie lovos pripratina. Ir kai tik vaikas pasijaučia turįs šaltį — pats nusirengia ir eina į lovą gulti.

Kuomet vaikas serga šalčiu ir guli lovoje, jį reikia girdyti vandeniu ir neduoti jokno maisto, išskyrus darvogės ir vaisius. Čia sakysite, kad sunku vaiką pripratinti gerti vandenį ir valgyti vien vaisius. Nevisai sunku. Vandenį reikia laikyti gražiame asotį ir prie jo padėti taipgi gražų gėrimui stiklą. Jei vaikas pats gali, tai jis tą vandenį gers. Jei negali pats — reikia vandeniu pagiryti. Bet tegul vaikas gauna kodaugiausia vandens.

Vaisiai yra dalis vaistų vaikus gydyti nuo šalčio. Bet vaikai nesutinka vien vaisius valgyti. Čia juos reikia pavilioti. Vaisius reikia sudėti į gražius indus ir stiklines, kad jie gražiai išrodytų. Tai vaiką vilios ir jis pats sieks vaisius ir juos valgys.

Prižiūrėkite vaikus! Jie dažnai perdaug užimti žaidimu, kad patys galėtų šalčio simptomus pastebėti. Gal vaiko galvutėje jau užia, ar kiti šalčio pasireiškimai jį apėmę. Reikia į tai patams tėvams atkreipti dėmę. Kada broliukai su sesutėmis bežaisdami raukosi, tai jau nėra geras ženklas. Kas nors su jais bloga. Juk vaikas be priežasties nesirauko. Sveiki kulkiai visuomet buna linksmi, nepasiant, ką jie veikia: žaidžia, prausiasi ar valgo. Bet kada kulkis raukosi, tai gal jau šaltis pradėjo jį apimti.

Kada vaiką guldai lovon pagydyti šaltį, žiūrėk, kad kambarėly viskas būtų tvarkoje ir kogažiausia. Langų užtraukos turi būti lygios, šėpos švarios ir tvarkios. Jei galima, gerai prie ligoio lovukės padėti gėlių puostę. Jei motina gali serganciojo kambarį bent kokį darbėlį dirbti — tegul buna su kulkiau ir dirba. Sykiu budamas su motina, kulkis sma-

giai ir noriai gulės lovoje. Jei moki — papasakok jam kokią pasaką. Taj jam priduos linksmumo. Jei galima radio įnešti į sergančio kambarį — įnešk: tegul vaikas pasiklauso jam patinkamo radio programo. Duok jam jo mylimų paveikslų knygą ar spalvuotos medžiagos, bile tik jis užsilaikys ramiai. O kuomet kulkį palieki nakties poilsui — prirengk lovą šiltai ir kulkį apdeng švariai. Tai gerai paveiks į jo spichologiją. Ir kaip matant jūsų kulkis bus kaip naujas, ir kitam šalčiui jį "pagauti" jau nebus taip lengva.

H.

Keli budai geram miegojimui

1. Jei išalkę, tai prieš gulimą nevalgykite sunkių valgių. Jei galima, išgerkite stiklą šilto pieno. O jei nesate blavininkas — išgerkite stiklą "sherry wine".

2. Atsistokite prieš atdarą langą ir giliai kvėpuokite. Kai pajusite šurpį, tuojau šokite į lovą. Po patogiu užsiklojimu tuojau pradėsite snausti.

3. Laisvai gulėdami lovoje, įsižiūrėkite į kokį skaidrų daiktą: žvaigždę, mėnulį, šviesą gatvėje ar veidrodžio atspindį. Žiūrėkite neatitraukdami akių. Kada jūsų akys pradės merktis, staigiai syki atsimerkite. Netrukus jūs jį jau negalėsite atmerkti.

4. Ar jums teko matyti katę miegant? Atsivaizduokite, kad jūs esate katė. Duokite progą kiekvienam jūsų raumeniui laisvai išlėtis. Pasitenkinčiai išsitieskite ir žiovaukite. Jūs galite žiovauti dirbtinai, bet netrukus pradėsite žiovauti natūraliai ir užmigsite.

5. Atsivaizduokite, kad jūs randatės kokioje nors ramioje vietoje. Vienam tokia vieta gali būti gėlių daržas, kitam — kalno viršūnė, o dar kitam — pajuris. Galima atsivaizdinti esant kur nors paupy, pilname gražių medžių, kur vanduo ramiai ir jausmus patenkinančiai sriuvėna.

6. Na, jei negali užmigti, galvok atsitelti. Atsivaizdink, kad uždarinėji langus, degi šviesas, rengiesi kur nors eiti, dediesi akinus, jei juos dėvi. Gal šie mintijimo užsiėmimai privers jus būti lovoje ir gal užmigsite.

7. Bandykite prisiminti kokius nors malonius atsitikimus, kuriais negalėjote pasinaudoti dieną. Gal neužilgo jūs užmigsite ir tuos atsitikimus sapnuosite.

8. Galima deklamuoti kokias nors žinomas eiles. Galima galvoti apie kokius nors malonius gyvūnus, ar nuo galo iki galo kartoti visą raidyną (alfabetą). Galima prisiminti kas nors gražaus skaityto. Gerai skaityti numerius, pradėjus nuo pirmo ir einant iki kokio šimto, paskui iš atbulo galo gryšti iki vieno, tai kartojant kelis sykus.

Y. H.

Kvėpavimas

Orą sudaro dviejų elementų mišinys — nitrogenas ir oksigenas. Nitrogenas nelošia jokios rolės kvėpavime ir prakaitavime. Bet ore yra net 79 nuosimčiai nitrogeno, o tik 21 nuosimtis oksigeno. Gyvybė pasilaiko dėka tik oksigeno. Kvėpuodami, mes kiekvieną sykį į vidurius įtraukiame oksigeno. Kada orą įtraukiame į vidurius, jis pirmiausia įeina į plaučius. Plaučiuose oksigenas atskiriamas nuo nitrogeno ir tuomet oksigenas patenka į kraujo cėles. Su šių raudonųjų kraujo cėlių pagelba oksigenas išnešiojamas į visas mažiausias gysleles, kurių sienelės yra nepaprastai plonos. Oksigenas per šias plonytes sienelės lengvai pereina ir tokiu būdu patenka į kuno audinius.

Teisingas kvėpavimas orą įneša į visas plaučių dalis. Kuomet tai atsitinka — užtekinai oksigeno tenka į kraują, kad juo papenėjus visą kuną. Kuomet mes kvėpuojame — gamta atlieka savo pareigą teisingai kvėpuoti. Oras į plaučius įeina tuomet, kai krutinė išsikielia, nes krutinė išsikielusi plaučiai plečiasi ir prisipildo oro.

Be reikla mokėti teisingai kvėpuoti. Gilaus kvėpavimo mankšta nevisuomet suteikia numatomą naudą. Geriausia kvėpavimo atlikimą palikti pačiai gamtai. Tuomet mes gausime ganėtinai oro į plaučius ir visą kuną.

S. L.

Raumatizmas

Raumatizmas nesirenka sau aukų: jis puola jaunus, senus, aukštus ir žemus — visus lygiai. Principaliai raumatizmo simptomai — gėlimas. Raumatizmas gali užpulti bile kurią kuną dalį. Didėjanti kulkio kunely gėlimai yra niekas kitas, kai tik raumatizmas. Kulkiai pasiduoda šiai ligai. Raumatizmas yra labai populiarli liga. Yra sakoma, kad kiekvienas žmogus turėjo raumatizmą, turi ar dar turės.

Kada gėlimas jaučiasi pečiuose, vadiname lumbago, riešeliuose — sciatica, nervuose — neuritis, sąnariuose — artikularis raumatizmas, kauluose — arthritus.

Vėliau raumatizmas gali apimti visas kuno dalis. Raumatizmas niekad neapsistoja vienoje kuno daly. Jis keliauja po visą kuną: rankas, riešėlius, alkunes, pečius, strėnas ir tt. Išsyk raumatizmo gėlimas gali būti toks lengvas, kad ligois jo nē nejaučia. Pagaliau raumatizmas gali susimesti į širdį. Tikrenybėje, didžiama širdies ligų yra kilę iš raumatizmo. S. L.

viską pralaimėti.

Reporteris.

Einant prie naujos tvarkos Susivienijime

Gerbiamieji SLA nariai ir narės — aš manau, kad mes visi esame matę ir skaitę Tėvynės No. 14, balandžio 14 d., 1939 m., brolio Kl. Jurgelionio pareiškimą kaslink naujos reformos Susivienijime. Tai yra, kad SLA Pildomosios Tarybos nors penki nariai dirbtų nuolat Susivienijimo Centre sykiu su redaktorium ir kad jiems seimas nuskirtų metines algas ir kad jie negalėtų užimti kito darbo arba kad negalėtų turėti kokio biznio, bet kad dirbtų dėl SLA labo. Prisimenant tą rašinį, man rodosi, kad dabar kai tik laikas apie tai pagalvoti ir kuopų susirinkimuose apie tai plačiai padiskutuoti ir savo mintis bei nuomones paskelbti organe Tėvynėje.

Visi žinome, kad šiemet bus SLA seimas ir kad ta šventė jau netoli — beliko jau tik kelių mėnesių. Todel apie tą brolio Jurgelionio sumanymą dabar reiktų pasikalbėti, kad vėliau nebūtų pervėlu įnešti į seimą. Viešai prisipažystu, kad aš sutinku su didžiulia brolio Jurgelionio pareiškimu. Tik nesutinku su tuo, kur brolio Jurgelionis sako, kad tik penki Pildomosios Tarybos nariai užimtų Centre darbus. Aš esu tos nuomonės, kad šeši Pildomosios Tarybos nariai Centre dirbtų, išskyrus daktarą-kvotėją. Taipgi nesutinku su tuo, kur sakoma, kad prezidento titulą panaikinti ir vadinti generaliu organizatorium. Aš esu tos nuomonės, kad prezidento vardas pasilikytų kaip iki šiol buvo. (Kl. Jurgelionis nesakė, kad prezidento vardą reikia panaikinti. Jis tik nurodė, ką prezidentas galėtų daryti, dirbdamas pilną laiką. Red.)

Aš taipgi esu tos nuomonės, kad Pildomosios Tarybos visų narių titulai arba pavadinimai pasilikytų taip, kaip dabar yra.

Nesutinku ir su algų nustatymu. Aš manau, kad brolio Kl. Jurgelionis peraukštas algas nustato prezidentui. Brolio Jurgelionio pasakyta, kad prezidentas, sekretorius ir redaktorius gautų po \$3,200 per metus. Mano supratimu, prezidentui, sekretoriui ir redaktoriui galėtų užtekti po \$2,000 per metus. O kitiems trims dar po kelis šimtus mažiau. (Dabartinės algos dar tebėra nukapotos ir turėtų būti atiteigtos kokios buvo. Red.)

Brolio Jurgelionis sako, kad padarius tokia reformą, dar atliktų apie \$6,000 per metus. Tai labai džiuginantis dalykas. Bet būtų dar maloniau, jei atliktų nors \$12,000 ar \$15,000 per metus. Mes turime daug spragų, kur mums tie tukstančiai yra labai reikalingi. Aš matau vieną tų spragų, kur tuos tukstančius galėtume sunaudoti. Man rodos, kad Detroit'o seimas nutarė, kad kiekviena kuopa turi siųsti nemažiau, kaip vieną delegatą į seimą. O ar daug kuopų tą nutarimą pildė? Man rodos, kad labai mažai. O kodėl nepildė, tai labai aišku: kuopos neturi pinigų, kad delegatų visas išlaidas apmokėti. Na, čia tiems tukstančiams kaip tik ir būtų tinkama vieta: Centras iš tų pinigų galėtų kiekvienai kuopai bent vieno delegato išlaidas apmokėti.

Taigi broliai SLA nariai, šį brolio Jurgelionio sumanymą reiktų paremti konolabiausia. Jei originaliai negalima ar nesutinkama, tai kad ir pridant pataisymus. Svarstykyje apie tai visi taip, kaip kam geriau išrodo. Aš labai pagelčiau, kad ir kiti SLA nariai savo nuomones šiuo reikalu organe pareikštų.

Juozas Junevičius,
SLA 116 kp. narys.

Reikale prieglaudos namo

Kartas nuo karto Tėvynėje pasirodo rašiniai ir nuomonės apie įsteigimą SLA senelių namo. Vieni sako, kad tokia įstaiga mums reikalinga, o kiti yra tos nuomonės, kadir be jos galime apsieiti.

Gera, kad išanksto svarstoma parupinti šiltą vietelę seneliams, nes šiandien darbininkų gyvenimas aiškiai parodo, kas juos laukia senatvėje. O laukia vargai, kokių kenčia tie, kurie neturi kur galvas priglausti.

Ačiu mūsų krašto valdžiai už aprūpinimą pensija senatvėje. Bet kaslink vietos, tai senatvėje tulam gali prisieiti kur prie kieto akmenėlio prisiglausti, nes tos pensijos toli gražu neužteks nusipirkti maisto ir pasisamdymui buto.

Gal kas pasakys, kad sulaukę senatvės galėsime prisiglausti pas savo vaikus. Išdailės taip galėtų būti. Bet pažvelgus į dabartinį gyvenimą, ar daug rasime tokių tėvų, kurie gyvena su savo vaikais. Labai mažai, nes kai vaikai užauga, tai jie savo šeimynas turi auklėti. Pagaliau, juk ir mūsų vaikai, didelėje didžiūmoje, tik paprasti darbininkai. Tai kaip ir reiktų norėti, kad jie savo tėvus užlaikytų? O jei kurie ir gali, tai su tėvais netaip lengva sugyventi: jauni vaikai į gyvenimą žiuri vienaip, o seni tėvai — kitaip. Todel pasitaiko nesutikimų, barnių ir tuomet tėvai į grista vaikams ir tėvai nenori pas juos būti. Tat vaikų ir negalima kaltinti, jei jie negali ar nenori savo tėvų senatvėje priglausti.

Jei SLA įsteigtų seneliams prieglaudą, tai atliktų labai ragirtiną darbą. Tuomet kaip tėvų, taip ir vaikų sąžinė bu-

tų ramesnė: seneliai žinotų, kur jie galės priglausti galvas, o vaikams nerupėtų jų tėvų likimas.

Broliai ir sesutės, mes nežinome, ko galime sulaukti ateity. Laukiame geresnių laikų, bet jų nesimato. Bandome sratvėi ką nors susitaupinti, bet iš ko taupyti, jei šiandien pragyvenimui vos uždirbame. Todel mums, lietuviams, gyvenantiems svetimoje žemėje, reikia glaustis į vieną būrį — į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje — ir su jo pagalba įsteigti šokią-tokią užuovėją, kur senatvėje galėtume priglausti savo žilas galvas. Tokia prieglauda SLA galėtų lengvai įsteigti, jei tik pas mus visus būtų noro. Juk visiems būtų malonu, kad turime savo pastogę, kur galėsime savo senas galvas priglausti ir gyvenimą užbaigti. Tuo pačiu aukštai pasirodytume ir tarpe svetimauciu, pas kuriuos tokių prieglaudų yra nemaža.

K. J. Čivinskas,
SLA 158 kp. narys.

Rubų siuntimas į Lietuvą

Žinios iš Lietuvos praneša, kad iš Amerikos lietuvių gauta Klaipėdos pabėgėliams 16 maišų rubų siuntinių. Apie tą laiką, kai tie siuntiniai galėjo būti išsiųsti, Tėvynėje buvo atsisaukimas, kad SLA kuopos ar paskiri veikėjai siųstų ir savo atlikusius rubus ir iš kitų parinktų. Ar buvo iš tų 16 maišų siųstų iš to atsisaukimo? Jeigu ką darė SLA organizacija ar paskiri nariai, tegul bus žinoma per organą! Iš Amerikos rubų galima reguliariai prirankioti ištisus laivus. Arėjus Vitkauskas.

SLA ketvirto apskričio darbuotė

Sausio 21 d., pas pp. Dičkus, New Haven, Conn., įvyko SLA 4 apskričio valdybos posėdis. Valdya rimtai apsvairstė visus reikalus, ką apskričio suvažiavimas buvo jai pasikyręs.

Plačiai apkalbėta ateinančią vasarą piknikų rengimas ir išdirbtas planas.

Vienbalsiai valdyba nutarė paaukoti \$10.00 vilniečiams. Patvirtinta apskr. suvažiavimo nutarimas suteikti dovanas organizatoriams už prirašymą naujų narių 4 apskričio kuopose. Pirmą dovaną \$12.00, antrą dovaną \$8.00, trečią dovaną \$5.00. Dabar apskritis paskyrė nedideles dovanas delto, kad Centras dabar skiria labai gerą atlyginimą už naujų narių prirašymą. Bet kad ir paskirtas dovanas laimėti reikia darbuotis, kad daugiausia naujų narių prirašyti. Aš manau, kad tie trys organizatoriai, kurie laimės dovanas, bus kaip garbės svečiai apskričio suvažiavime ir pavaisinti rietais apskričio lėšomis.

Taigi broliai ir sesės organizatoriai, darbuokitės, kad laimėti dovanas ir garbę. Buvo plačiai apkalbėta finansinė pagalba suteikti kuopų atstovams, kurie važiuos į sekančią SLA seimą. Tas dalykas sutvarkytas ir bus pranešta 4 apskričio kuopoms.

Daug buvo kalbėta apie atlyginimą kuopų atstovams, kurie buvo 1930 metais SLA seime Chicagoje. Padaryta rimtas patvarkymas ir pusė pinigų bus atlyginta iki sekančio apskričio suvažiavimo.

Susirinkime dalyvavo pirm. J. Marčiulionis, vice pirm. J. Čeponis, sekr. V. Vitkauskas, išdin. J. Žemantauskas, išdo globėjai J. Dičkienė ir J. Tvaronaitis, organizatoriai A. Birieta.

Po susirinkimo, ponai Dičkai maloniai priėmė visus valdybos narius, pavaisindami valgiais ir gėrimais. Apskričio valdyba taria jiems širdingą ačiu. Ten buvęs A. B.

E. St. Louis, Ill.

A. a. Marė Matulevičiūtė,
SLA 314 kuopos narė

Marė Matulevičiūtė savaitę atgal buvo sveika ir dirbo, o sausio 26 dieną jau buvo įkasta į šaltą žemelę.

Velionė buvo dar visą jauną mergina, gimė Madison, Ill. Aukštesnį mokslą buvo išėjusi Valparaiso universitete. St. Louis'e gyveno per kokius 25 metus pas Dr. R. Gzell ir jo moterį Julę Gzell, kuri yra tikra velionės sesuo. Laikė laidotuvių, Dr. Gzell pasakė prakalbą, nupirėdamas velionės gyvenimą, kad ji tvarkingai ir ramiai gyveno ir nėra niekam nusidėjusi. Kalbėtojas labai apgailavo savo švogerkos. Jo akyse matėsi ašaros. Jis taipgi padėjojo grabnešiams, kurie buvo visi jauni vyruikai, SLA 314 kuopos nariai.

SLA 314 kuopos pirmininkas, John J. Kassly, irgi padėjojo grabnešiams ir apgailavo, kad SLA 314 kuopa neteko geros narės.

A. a. Marė Matulevičiūtė dideliam nuliudime paliko seseris Mrs. Helen Alex ir Julę Gzell, taipgi brolių Frank Matulevič, kuris atskrido lėktuvu iš Chicago, Ill., jo sesutei dar gyvai esant.

A. a. Marė Matulevičiūtė palaidota su bažnytinėmis apeigomis Mount Carmel kapinėse. Laidotuvėms dirigavo lietuvis graborius John J. Kassly. Nepaisant didelio šalčio, lydėtojų buvo didelis būrelis.

Po laidotuvių, visi lydėtojai buvo užprašyti pas poną Helen Alex ant gėdulingų pietų, o lydėtojams buvo kaip tik gerai pasiūlyti, nes tą dieną šaltis siekė žemiau zero.

Ačiu Helenai už pavaisinimą, o Marei Matulevičiutei lai buna lengva šios šalies šalčio suvažiavimas buvo jai pasikyręs.

Pastaba: SLA 314 kuopa susideda iš naujų Amerikoje gimusių lietuvių. Ji gyvuoja dar tik 3 metai, bet per tą laikotarpį jau buvo du mirimai. Kuomet organizatoriai mėgina prie SLA prikibinti jaunus lietuvius, tai nuo jų dažnai gauna atsakymą: "Aš dar jaunas, aš dar neturiu rūpintis apie mirimą". Bet faktas yra faktas, kad mirtis nesikiria, ką tu turi pasirinkti: ji lygiai ima senus ir jaunus. Todel ir jauniems lietuviams reiktų prie SLA rašytis be jokio atidėliojimo.

Walter Domash,
Distr. 20 gen. organiz.

Toronto, Canada

"Susaldyta Dėdienė"

Vasario 10 d., 1034 Queen St. W., SLA 236 kuopa rengia įdomų vakarą su šokiais ir vaidinimu. Bus suvaidinta juokinga komedija "Susaldyta Dėdienė". Parengimas yra

PAZYMĖJIMAI IŠ REDAKCIJOS KREPŠIO

DABAR yra laikas iškelti sumanymus ir prirengti konstitucijos pataisymus, kuriuos sekamas Susivienijimo seimas Chicagoje galėtų priimti. Pageidaujama yra, kad įnešimai būtų ne tik aiškiai surašyti, bet ir tiksliai suredaguoti. Nes tik gerai apsvairstytus ir suprantamai suredaguotus įnešimus seimas tegali priimti ar atmesiti negašinant laiko. Su įnešimais, kurie tik neaiškiai išreiškia koki nors pageidavimą arba neapsvarstytą sumanymą, seimui nėra jokios galimybės ne užsiminti.

BROLIS Ch. Pikelis, kurs taip puikiai atsižymėjo Pirmame Pažangos Vajų davė progos Antrame Pažangos Vajų kitiems organizatoriams įsibėgėti lenktynėse. Manėme arba bijojome, kad taps Vaizbos Buto prezidentu, brolis Pikelis gali kartais nebestoti į lenktynes. Bet kur tau! Ne brolis Pikelis. Prirašinėti naujus narius prie Susivienijimo yra jo mylimiausias užsiėmimas. Jau tas yra jo kraujų. Puolęs dabar į darbą, brolis Pikelis ir vieną mėnesį pasivijo brolių Aymaną. Pirmame Pažangos Vajų brolis Aymanas buvo pralenkęs brolių Pikelį. Bet ši sykį brolis Pikelis išrodo kad nebeuorės pirmenybės pamesti. Ar gi nuo to mums nelinksma? Nereikia nei klausti.

MUSŲ generolo, brolio A. J. Baniškausko, karo fronte kilo didelis trūkimas. Visos to fronto kuopos, kurios iki šiol snuduriavo sukilo ant kojų gaudyti rekrutus ir Susivienijimą. Išrodo, kad brolis Baniškauskas ir jo visi asistentai turės nemaža rūpesčio ir darbo kol visus rekrutus sugaudys. Bet po vėjauos to rūpesčio ir darbo vaisiais galės pasiūlyti netik jie patys, o ir visa mūsų organizacija.

ŠIO Tėvynės numerio redakciniame puslapyje ir SLA reikalų ketvirtame puslapyje svarbūs raštai apie įnešimą sekančiam seimui dėl kai kurių konstitucinių pataisymų. Su tais raštais turėtų susipažinti visi SLA nariai, o ypač SLA darbuotojai.

VISI organizatoriai sako, kad dabar lengviau naują narį gauti, negu kuomet

rengiamas paminėjimui Lietuvos nepriklausomybės, o pelnas yra skiriamas Vilniaus lietuvių naudai.

Toronto ir apilinkinių lietuvių yra kviečiami atsilankyti į vasario 10 d. parengimą. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga 25c.

Reikia tikėtis, kad Toronto lietuvių neatsisakys paremti šį parengimą, gausiai atsilankydami ir užjausdami Vilniaus lietuvių vargus.

Klaudos atitaisymas

Tėvynės num. 4 buvo per klaidą pažymėta, kad SLA 236 kuopos susirinkimas bus vasario 17 dieną. Turėjo būti vasario 11 dieną, 404 Bathurst, trečiame aukšte.

S. B. Koresp.

Rockford, Ill.

Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas

Lietuvos 22 metų nepriklausomybės sukakties minėjimą rengia SLA 77 kuopa sekma dieny, vasario 11 d., Aragona svetainėje, 320 Kent St., Rockford, Ill. Pradžia 2:30 val. po piet. Įžanga 25c. Bus koncertas ir prakalbos. Kalbės Dr. P. Grigaitis, Naujų redak-

torius. Po programos bus šokiai.

Visas vakaro pelnas skiriamas Vilniaus šelpimui.

Kviečiame visus vietinius ir apilinkės lietuvius atsilankyti ir prisidėti prie mūsų brolių vilniečių sušelpimo. O mes, čia besiklausydami koncertinio programos ir prakalbų, pralaisime smagiai laiką.

Kviečia Rengimo Komisija.

Pittston, Pa.

A. a. Juozas Vaškevičius, SLA 7 kuopos narys

A. a. Juozas Vaškevičius, SLA 7 kuopos narys, numirė sausio 21 dieną. Numirė staiga širdies liga, savo namuose 37 Washington Terrace. Buvo pašarvotas pas brolio dukterį, Anna O'Brien, 615 North Main St. Palaidotas sausio 23 d., Wyoming Valley lietuvių laisvose kapinėse, prie savo moters, kur turėjo savo žemės sklypą ir yra pastatyta paminklas. Palaidotas be bažnytinių apeigų. Laikė sermėnų viską labai gražiai tvarkė velionio brolio dukterį Anna O'Brien ir jos vyras.

Prie SLA a. a. J. Vaškevičius prisirašė 1926 metais. Kadangi buvo gero budo žmogus,

tai turėjo daug draugų ir pažįstamų. Tą paliudijo atsilankymas didelio burio žmonių velionii atiduoti paskutinį patarnavimą. Į kapus jį palaidėjo daug giminių, draugų, pažįstamų ir kaimynų.

Kapinėse atlikus visas apeigas, graborė M. Kižienė, varde O'Brien, pakvietė grabnešius ir laidotuvėse dalyvavusius pietums. Laidotuvėms puikiai patarnavo graborė M. Kižienė su savo sunais Kaziu ir Tamu.

Velionis dideliame nuliudime paliko dukterį Aldoną, kuri gyvena New Jersey valstijoje. Buvo 54 metų amžiaus. Lai buna jam lengva šios šalies šalioji žemelė.

Koresp.

Auburn, Ill.

SLA 27 kuopos valdyba

SLA 27 kuopos metiniam susirinkime gruodžio 10 dieną į valdybą išrinkta: pirm. V. Tutlis, vice pirm. A. Pieteris, fin. ir užrašų sekr. S. Petrila, išdin. O. Pieterienė, išdo glob. J. Andriejauskas ir O. Vieliene, organiz. S. Petrila, dr. kvotėjas Dr. S. P. Hart.

S. Petrila,
SLA 27 kp. sekr.

pirmiau, nes dabar nereikia mokėti įstoimo ir daktarui už sveikatos išegaminavimą.

ANTRAS Pažangos Vajus užsibaigs su 1 diena birželio mėnesio. O tai jau tik keturi mėnesiai iki jo pabaigai. Laikė šio vėjauos kiekvienas SLA narys turėtų atlikti savo SLA pareigą — prirašyti bent vieną naują narį. Kai kurie nariai tą pareigą jau atliko dvigubai — prirašė daugiau, negu po vieną narį. O tamsta ar tą pareigą jau atlikote?

VASARIO mėnesis — visų lietuvių džiaugsmo mėnesis. Šio mėnesio 16 dieną, 1918 metais, mūsų tėvynė Lietuva tapo nepriklausoma ir iki šiol nepriklausomai gyvena. Todel apie vidurį vasario visame lietuviškame pasaulyje įvyks rengimai didelių pramogų Lietuvos nepriklausomybės 22 metų sukakties paminėjimui. Tuos rengimus privalo lankyti kiekvienas lietuvis, kad drauge su kitais pasidžiaugti mūsų visos tautos laimėjimu.

Tėvynės knygyno įsteigimui pradžia jau padaryta: šėpos gražiai įrengtos ir jose yra apie 200 lietuviškų knygų ir knygų svetimomis kalbomis apie Lietuvą ir lietuvius. Jei tamsta tokių knygų turite ir jei jos jums nereikalingos — atsiųskite jas į Tėvynės knygyną. Čia jos ras saugią vietą ir jomis galės pasinaudoti tie, kurie myli visokias knygas skaityti ir jomis naudotis.

PRAEITĄ savaitę šie broliai ir seserys pareiškė noro prisirašyti prie mūsų Susivienijimo:

11 kp., Waterbury, Conn. — T. Bosienė;
13 kp., Minersville, Pa. — J. Buzas;
14 kp., Cleveland, Ohio — A. Satunas (m);
28 kp., Port Carbon, Pa. — M. Senkienė,
E. Buscavage;
30 kp., Scranton, Pa. — A. Ramoška;
43 kp., So. Boston, Mass. — A. Gattozzi (m),
O. Vasiliaskienė;
54 kp., McAdoo, Pa. — M. Pirtulsky,
F. Baranosky,
A. Neveras,

J. Kreipavičius,
A. Morris;
57 kp., Worcester, Mass. — M. Yekuonienė;
66 kp., Ansonia, Conn. — A. Yankauskas,
S. Mankulius,
M. Barbera (m),
J. Kasinskis;
77 kp., Rockford, Ill. — O. Gedminskas (m);
92 kp., Courtney, Pa. — E. Urbonienė;
134 kp., Chicago, Ill. — L. Skriskus;
195 kp., Pittsburgh, Pa. — L. Saban (m),
P. Saban,
J. Saban,
B. Bagdonas;
198 kp., Akron, Ohio — S. Versacky (m);
207 kp., So. Manchester, Conn. — J. Rugienius;
211 kp., Mahanoy City, Pa. — J. Samoška,
K. Kulinskutė;
214 kp., St. Louis, Mo. — M. Kassell,
C. Rimkus;
217 kp., Chicago, Ill. — F. Radovich;
225 kp., Bronx, N. Y. — S. Norkus;
226 kp., Chicago, Ill. — A. Vilis,
B. Staken (v. sk.),
M. Rupsis (m),
J. Holm,
J. Rutkauskas (m),
A. Rajeckas,
B. Kalkius;
262 kp., Waukegan, Ill. — A. Bitumski,
F. Budrevičius,
S. Budrevičius;
326 kp., Bristol, Conn. — O. Čiapulis (m);
332 kp., Richmond Hill, N. Y. — R. Dirsis (m);
342 kp., Easton, Pa. — S. Gaylus (m);
352 kp., Detroit, Mich. — P. Kemezis;
354 kp., Akron, Ohio — E. Marzuk (m);
359 kp., Dorchester, Mass. — L. Zukas (m),
A. Chiruna,
E. Chiruna (m);
360 kp., Milton, Mass. — R. Vasil,
A. Geary (m),
S. Wilkas (m),
P. Gailunas;
362 kp., Cleveland, Ohio — L. Zvinis (m),
A. Urbon (m),
E. Urbon (m).

Protokolas 39 SLA dešimto apskrčio metinio suvažiavimo

SLA dešimto apskrčio metinis suvažiavimas įvyko sausio 21 d., 1940 m., German American Home, Kenosha, Wis.

1. Suvažiavimą atidarė vice pirmininkas, Juozas Radavičia, 11:30 val. dienos laiku.

2. Vice pirm. paskyrė komisiją mandatams patikrinti: J. Kapočius, B. Pukį ir S. Vaičiūną. Laikė tvarkymo mandatų, SLA reikalais kalbėjo Generalis Organizatorius, atvykęs iš Chicago, Dr. A. Montvidas.

Mandatų komisija, pertikrinusi kuopų išduotus mandatus, rado tiesotais šių kuopų delegatus, kurie buvo perskaityti vardais:

SLA 100 kp., Racine, Wis.: S. Gibavičius (nepribovo), A. Pakšys, V. Liulevičius (nepribovo) ir J. Kapočius;

SLA 133 kp., So. Milwaukee, Wis.: B. Pukis;

SLA 177 kp., Milwaukee, Wis.: J. A. Baukus ir R. Povilauskienė;

SLA 212 kp., Kenosha, Wis.: L. Šulskis, S. Vaičiūnas, S. Bacevičia, J. Balčaitis, E. Untulis ir C. K. Braze;

SLA 262 kp., Waukegan, Ill.: A. Rybikauskas, E. Lauraitienė ir O. Grovienė.

Suvažiavime dalyvauja penkios kuopos su 14 delegatų. Suvažiavime taipgi dalyvauja šie apskrčio valdybos nariai: vice pirm. J. Radavičia, sekr. M. Kasparaitis, išdin. J. Mačiulis ir organiz. S. Mockus. Viso susidarė 18 su sprendžiamu balsu. Svečiams suteikta patiriamas balsas. Užsiregistravo: Dr. Montvidas, J. Kasputis, F. Povilanskas ir H. Laban. Iš valdybos nepribovo pirm. J. P. Baukus, kuris persikėlė gyventi į Oshkosh, Wis. Tolima kelionė sutrukdė jį atvažiuoti. Neatvažiuojo ir du organiz. I. Laurel ir I. Kiškis.

Del tvarkos vedimo vice pirm. paskirta pagalbininku J. A. Baukus.

3. Knygų pertikrinimui paskirta komisija S. Vaičiūnas, J. Kapočius ir B. Pukis.

4. Skaitytas protokolais buvusio pusmetinio suvažiavimo iš eilės 38. Perskaityti, priimtas vienbalsiai.

5. Valdybos raportai. Žodžiu išdavė raportus: vice pirm. J. Radavičia, kuris sekęs apskrčio veikimą ir kur reikėjo prisidėjo, dalyvavo abiejose suvažiavimuose. Sekretorius, M. Kasparaitis, etliko savo pareigas: surašė du protokolus, sušaukė pusmetinį ir metinį suvažiavimus, garsino Tėvynę apie suvažiavimus ir pikniką. Išdin. J. Mačiulis, globoja pinigų. Banke yra padėta \$14.83 ir ant rankų prie savęs laiko \$23.18; viso \$38.01. Organiz., S. Mockus, nepiršęs nei vieno nario. Valdybos išduoti raportai priimti vienbalsiai, išsitarant padėką už darbavimąsi dešimtam apskrčiui.

6. Įvairių komisijų raportuose buvo išduota raportas 10 apskr. buvusio pikniko. S. Mockus išdavė raportą, kad piknikas liepos 9 d., Riverview Parke, išėjo lygiomis — nieko neliko ir nepasidavė išlaidų. Nepasisekimo priežastis, tai komisijos netikėtos prirengimas. Po diskusijų, kuriose pareikšta sveikų minčių, raportas priimtas.

Kuopų raportai: SLA 100 kp. narių turi 50, išde \$100, nariai į mėnesį moka po 10c. kuopos reikalams, du nariai mirė naujų, nepiršę. Šiais metais tikisi gauti naujų narių.

SLA 133 kp. turi 16 narių ir išde \$160.00. Buvo suruošus pikniką, kuris davė pelno \$8.00. Mirė vienas narys. Su-

sirinkimai tvarkūs ir skaitlin-gi.

SLA 177 kp. randasi 28 nariai ir išde \$41.04. Mirė vienas narys. Ruoš card party ir birželio 23 d. pikniką, į kurį kviečia dešimtą apskritį laikyti pusmetinį suvažiavimą.

SLA 212 kp. narių turi 87, vienas mirė, du išsibraukė, išde yra \$20.30. Turėjo suruošus pikniką, uždirbo \$9.00. Šiais metais pagyvins veikimą ir tikisi susilaukti gerų pesekmių.

SLA 262 kp. narių turi 48, išde \$191.58. Nuo parengimų uždirbta \$90.04. Vasario 3 d. ruošia kaukių šokių Liuosybės Svetainėje, Waukegan, Ill. Kvietė delegatus atvažiuoti. Du prirašyti nauji nariai ir vienas išsibraukė.

Kuopų išduoti raportai priimti su džiaugsmu ir padėka kuopų veikėjams už darbavimąsi SLA labui.

7. Nauji sumanymai.

A. Rybikauskas įnešė, kad apskrčiai būtų legalizuoti. Dr. Montvidas išaiškino, kad nėra reikalo. Neparemus šio įnešimo, paliko ant stalo, ateičiai.

M. Kasparaitis įnešė, kad būtų aukota iš apskrčio išdo \$5.00 suvargusiems Vilniaus lietuviams. Įnešimas priimtas ir vienbalsiai nutarta aukoti \$5.00 Vilniaus lietuviams.

Vietinis p. H. Labanas delegatus paprašė užkandžiams. Nutarta padaryti pertrauką vienai valandai. Vice pirm pirmą sesiją uždarė 1:30 val. po piet.

Antrą sesiją atidarė vice pirm. 2:30 val. Einama prie naujų sumanymų.

B. Pukis įnešė, kad būtų laikoma vienas suvažiavimas į metus. Plačiai eliaai delegatų išsireiškus šiuo klausimu, susidarė nutarimas iš pareikštų minčių sekančiai: pusmetinį suvažiavimą šaukti birželio mėnesį. Atsilausti visų kuopų ir jei kuopos didžiumoj pritaris, tai 10 apskr. pusmetinio suvažiavimo delegatai galutinai nustatys suvažiavimų laiką, nes kaip dabar buvo, tai sausias nėra patogus oras iš toliau atvažiuoti, o birželio mėnesį, kuomet gražus oras, nieks svetainėse ilgai buti nenori. Mintis yra, kad suvažiavimams parankiausias laikas, tai spalio ar kovo mėnesiai, vieton sausio ir birželio kaip iki šiol buvo.

J. Mačiulis įnešė, kad 10 apskrčio busianti parengimai būtų ruošiami po vadovystę ir priežiūrą vienos kuopos, kurios ribose buna ruošiamas. Ta kuopa rupinasi priuošimu ir tvarka, o visos kuopos remia. Vienbalsiai nutarta šią vasarą ruošti naudai 10 apskrčio pikniką Kenosha, Wis., po priežiūrą ir tvarka 212 kuopos.

A. Pakšys įnešė, kad būtų ruošiami debatai tema, kur lietuviams yra naudingiau prigulėti, prie SLA ar apdraudos kompanijose? Šis įnešimas palikta ateičiai.

S. Bacevičia įnešė, kad S. L. A. Centro valdyba imtųsi anglių kalboje publikacijos atatinkamais lapeliais, pompelėliais ir brošuomis apie S. L. A. Šis įnešimas leista per balsus: 7 balsai už įnešimą, 4 prieš. Įnešimas didžiuma balsų priimtas.

Kalbėta įvairiais SLA liečiančiais reikalais. S. Bacevičia davė įnešimą, kad Pildomai Taryba būtų visas pastangas kiek tik yra galima traukti investimus iš nejudomųjų nuosavybių. Dr. Motvidas tuo klausimu išsireiškė, kad nesvarbu jei kai kurie investantai į namus yra netikė, bet abelnei paėmus, tai yra geresni ir duoda pelno. Taip ir liko šis įne-

šimas kaip patarimas Pild. Tarybai. Kaslink gavimo naujų narių budų ir priemonių, tai Dr. Montvidas išaiškino, kad yra geriausia prirašyti naujus narius lankantis į namus.

8. Apykaitos SLA 10 apskrčio. Balansas iš 1938 m. \$43.56. Metinė kuopų mokesčiai: SLA 100 kp. \$2.40, SLA 133 kp. 80c., SLA 177 kp. \$1.50, SLA 212 kp. \$4.25 ir SLA 262 kp. \$2.50.

Viso pajamų turėta \$11.45. Viso išde yra \$55.01. Atėmus išlaidas pirmo pusmečio \$17.00, lieka \$38.01.

Nutarta atmokėti šios bilos: svetainės nuoma del šio suvažiavimo \$10.00, Vilniaus lietuviams auka \$5.00, alga ir smulkios išlaidos sekr. M. Kasparaičiui \$5.50, ir išdininkui J. Mačiuliui kelionės tikietas \$1.00. Viso išmokėta \$21.50. Lieka išde \$16.51.

9. Valdybos rinkimai. Nutarta rinkti viešu balsavimu. I pirm. perstatyta J. Radavičia, J. Baukus ir A. Pakšys. J. Radavičia 13 balsų išrinktas pirmininku. I vice pirm. kandidatai A. Pakšys ir J. Baukus. A. Pakšys gavo 4 balsus, J. Baukus 9 balsus ir lieka vice pirm. Rašt. M. Kasparaitis išrinkta vienbalsiai, išdininkas J. Mačiulis — vienbalsiai, organizatoriais S. Mockus ir C. K. Braze išrinkti vienbalsiai.

10. Nutarta 10 apskrčio pusmetinį suvažiavimą šaukti birželio 23 d., 10 val. rytu, Maple Grove, Milwaukee, Wis., po globa SLA 177 kuopos.

11. Vice pirm. J. Radavičia suvažiavimą uždarė 5 valandą po pietų.

SLA 10 apskrčio valdyba: Pirmininkas

J. Radavičia, Raštininkas

M. Kasparaitis, 1827 Linden Ave., Racine, Wis.

Brooklyn, N. Y.

SLA 38 kuopos naujų narių priėmimo bankietas

Sausio 28 d. š. m. Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubu svetainėje įvyko SLA 38 kuopos naujų narių priėmimo bankietas. Programa buvo surengta rupestingai. Dalyvavo gražus burys naujai prisirašiusių narių ir svečių. Nauji nariai maloniai priimti.

Viskas bėgo per mano valdantuvę ir aš grynau atgal į netolimą praeitį, kur SLA jaunimas Connecticut valstijoje rengė įvairios rūšies parengimus. Kokis tai skirtumas tarpe to trumpo laiko! Ten matėsi tik jaunimas, o čia rodos išrinkti tik seniai. Kur dingio jaunimas?

Į šį parengimą aš atvykau netikėtai ir teko sėdėti tarpe tokių žmonių, kurie kalbėjo nė šį, nė tą, kas ardė mano gražią vakaro nuotaiką. Toli buvau nuo garbės narių stalo. Kas ką kalbėjo laike programo, viską arde prieš mane sėdinti senuolių porėlė. Bet po mano kairė sėdėjo „auslios širdies, linksmo budo jau nejauna SLA narė. Po mano dešinės sėdėjo ramaus ludo lietuvis. Geras. blogą nugalėjo, nes kaip vienas, taip ir kitas bandė mane vaizinti maistu ir negėrimu. Gale svetainės papuoštas garbės svečių stalas. Vidury svetainės — naujų narių stalas. Pasieniais paprastai svečiai. Laikė naujų narių įvedinimo visi nauji nariai sustojo. Tėvynės redaktorius, brolis Jurgelionis jiems ką tokio kalbėjo, bet nebuvo girdėt del aukščiaul minėtų priežasčių. Buvo pakviesta kalbėti ir keli iš publikos. Buvo ir dainų programos, bet viskas nus-kendo publikos kalbų užėsy.

Marytė.

Brooklyn, N. Y.

PIJUS SHALINS

Pijus Shalins ir jo šeima Didžiam New Yorke yra žinomi kaip pavyzdinga lietuvių šeima. Jie visuomet nuovsirdžiai remia lietuvių spaudą ir lietuviškas organizacijas, dalyvaudami jų parengimuose. Pijus Shalins yra savininku puikių laidotuvių įstaigos, vadinamos Estate of Barry P. Shalins, kuris turi puikią įrengtą šermenims koplyčią, teikiama nemokamai. Jos adresas 8402 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Tel. Virginia 7-4499. Šermenims koplyčios nemokamai teikiamos ir kitose miesto dalyse. Brolis Pijus Shalins neseniai įsirašė į SLA 38 kuopą, kurios nariai yra patenkinti jį sulaukę į savo tarpą SLA Narys.

Frackville, Pa.

SLA 164 kuopa kruta-juda

SLA 164 kuopa užsimojo padirbėti ir praveisti daugiau agitacijos už mūsų Susivienijimą laike Antrojo Pažangos Vajaus. Šios kuopos organizatorius, brolis J. Kluckinskas, padarė įnešimą, kad nupirkti jauną paršelį ir surengti vakariene. Tam sumanymui pritarė kuopos veikėja, E. Graubauskienė, kuri pradžioje gauti geras gspadines surengti puikią vakariene. Taipgi buvo svarstyta apie rodmą judamųjų paveikslų iš Lietuvos ir šioje aplinkinėje surengti paveikslų rodmą maršrutą.

Tai labai pagirtini SLA 164 kuopos pasiryžimai. O kuopa nesnaudžia: jau turi keletą naujų narių, gautų laike šio vajuas. Tuo surengimu dar daugiau agitacijos pavarys ir dar daugiau narių galės gauti. Linkiu SLA 164 kuopai geru pasisekimo.

Korespondentas.

Bridgeport, Conn.

A. a. Juozas Barčaitis, SLA 51 kuopos narys

A. a. J. Barčaitis numirė sausio 11 d., 1940 m. Buvo jau senyvas žmogus ir ilgą laiką sirgino. Vėliausiu laiku buvo miesto prieglaudos namuose, kur ir numirė.

SLA nariu išbuvo apie 25 metus. Velionio palaidojimu rupinosi jo moteris ir povaičiai. Apart SLA 51 kp., velionis prigulėjo prie Lietuvių Apšvietos Draugijos. SLA 51 kuopa suteikė gyvų gėlių vainiką, kaip paskutinę pagarbą savo nariui.

J. Barčaitis paliko moterį, keturis povaikius, puseserę J. Tamošiūnienę, taipgi Lietuvoje tris brolius ir dvi seseris. Paėjo iš Suvalkų apskr., Slovių parapijos, Dudorių kaimo.

Velionės palaidojimu rupinosi laidotuvių direktorius, jaunas lietuvis Frank Rohm, kuris užlaiko gražiai įrengtą įstaigą ir patarnauja labai mandagiai palaidojimo reikaluose.

SLA 51 kuopa labai apgalvestauja nustojus nari į savo tarpą ir reikia gliausia užuojautą nario moteriai ir visai jo šeima, o velioniui amžino poilsio.

A. Sapiega, SLA 51 kp. sekr.

Pittsburgh, Pa.

Generalio organizatoriaus dalyvavimas SLA 40 kuopos susirinkime

Vieną dieną visai netikėtai pašaukė mane telefonu SLA 40 kp. sekretorė, gerb. V. J. Količienė. Kvietė dalyvauti S. L. A. 40 kuopos susirinkime, kaip generalį 10 distrikto organizatorių. Ji pasakė: „Jei jums aplinkybės pavels — malonėkite, Bakanai, dalyvauti mūsų susirinkime ir žiūrėkit, kas mūs tiems organizatoriams pasidarė, kad jie iki šiol dar nė vieno nario nėra prirašę. Žinoma, aš padėkojau jai už rupinamąsi SLA reikalais ir pasižadėjau geriausiai padaryti ką galėsiu. Tą dieną man reikėjo dirbti iki 3 val. po pietų. Pabaigęs darbą, tiesiai atvažiuavau į 40 kuopos susirinkimą tik apie 3:30 val. po pietų.

Buvo tai SLA 40 kuopos metinis susirinkimas sausio 7 dieną, Lietuvių Mokslo Draugystės svetainėje. Kaip metiniame susirinkime nauja kuopos valdyba išrinkta priešmetiniame susirinkime užėmė vietas.

Atsiskubinę į svetainę, radau susirinkimą jau einant prie užbaigos, geriausioje nuotakoje ir skaitlinį nariais. Visi kuopos reikalai svarstomi draugiškoje ir broliškoje dvasioje. Nors minitimis ir pasiskirstoma nekuriais klausimais, tačiau skirtingumas pasireiškusių minčių yra išriškama rankų pakėlimu. Nors naujam kuopos pirm., broliui K. Šinkunui, turbūt pirmą kartą susirinkimą vedant, nėra lengva susigaudyti savo naujose pareigose, bet buvęs kuopos pirm., Aleksandras Vainoris, kuris yra ištarnavęs per 20 metų be pertraukos pirmininko pareigose, turi pakankamai patyrimo, matomai patarė savo įpėdiniui nekuriose klausimuose tvarkos reikalais. Prie to, patys nariai yra prirapę prie geros tvarkos per daugelį metų, todėl gražiai užsilaukė, jei naujam pirmininkui ir prisiejo kai kur suklysti

Labai buvo gaila, kad aš negalėjau pradžioje susirinkimo dalyvauti ir matyti visas ceremonijas, kurios buvo atlikta įvedinant naują valdybą ir girdėti tuos visus linkėjimus, kuriais buvo dalinama širpe senos ir naujos valdybos.

Pirm susirinkimo uždarymo, kuopos sekretorė, gerb. V. J. Količienė, praneš nariams, kad susirinkimui pasibaigus nesiskirstytų ir palauktų, nes busias „kitas susirinkimas su svarbiais pranešimais“. Pamaniau, kad gal dabar jau ateis eilė organizatoriams, todėl jie „nėra dar nė vieno nario prirašę“. Buva jau išanksto prisiruošęs prie konferencijos su organizatoriais.

Bet kaip tik susirinkimas pasibaigė, tuojau stalai buvo aptiesti baltomis staltiesėmis ir visi nariai, dalyvavę susirinkime, buvo sodinami už stalų, apdėtų užkandžiais. Reiškia, su užkandžiais, kalbomis ir draugiška nuotaika, gražiausiais linkėjimais del S. L. A., atliekama senų metų pabaigtuvės ir pradėdami naują.

Pasiteiravęs, kieno rūpestių ir pastangomis visa tai surengta, nes nebuvo jokios įžangos, gavau paaiškinimą, kad tai kuopos valdyba yra susidėjus po tam tikrą dalį iš to savo skrumno uždabio, kurį yra gavę už savo tarnybą per visus metus ir buvo vaišinami nariai.

Butų gerai, kad kada nors nariai susitartų ir pavaišintų valdybos narius ir atsimokėdami už valdybos vaišes.

S. Bakanas.

Herrin, Ill.

Iš SLA 181 kuopos metinio susirinkimo

SLA 181 kuopos metinis susirinkimas įvyko sausio 14 d., pas Joną Lenkutį. Tame susirinkime išrinkta kuopos valdyba 1940 metams: pirm. J. Lenkutis, vice pirm. J. Simokas, prot. sekr. M. Ravaitienė, fin. sekr. I. Simokienė, išdin. U. Lenkutienė, išdo glob. B. Simokutė ir I. Petrauskas, maršalka I. Petrauskas.

Nutarta susirinkimus turėti Simoko svetainėje, kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio.

Pereitą metą kuopa paaugo finansais ir gavo šešis naujus narius, kurie veik visi pasirodė savo darbštumu laike kuopos parengimų. Visi jauni, energingi ir širdingi mūsų organizacijos veikimo rėmėjai.

Kuopa turi išrinkus tris organizatores — M. Ravaitienę, U. Lenkutienę ir I. Simokienę — kurios darbuojasi laike Antrojo Pažangos Vajaus.

Iki šiam laikui M. Ravaitienei jau pasisekė gauti vieną narį ir taipgi turi kelis prospektus, kurie netrukus žada išpildyti aplikacijas.

I. Simokienei irgi pavyko

Jose reikalavo užbaigti vergiją žmoniskais ir ekonomiskais pamatais. Šiaurėje buvo sakoma, kad pietinių valstijų plantacijų gyvenimas sulaukė ekonomiską kilimą visame krašte.

Kuomet bent kuri valstija prašydavo leidimo prisidėti prie Suv. Valstijų, tai kongrese įvykdavo aštri kova, svarstant, ar ta valstija gali turėti vergų, ar ne.

Lincolnas tapo kalbėtoju tos partijos, kuri stoji prieš vergiją. Jis buvo kandidatu į Suv. Valstijų senatą 1858 m. Jo priešas buvo Stephen A. Douglas. Viešos diskusijos su savo priešu Lincolną padarė tautiška figūra, nors jo priešas Douglas rinkimus ir laimėjo.

Dviems metais vėliau republikonų partija nominavo Lincolną į prezidento urėdą ir jis tapo išrinktas prezidentu. Jo tas laimėjimas buvo ženklus pietinėms valstijoms pasitraukti. Jos atšaukė savo kongresmanus ir įsteigė savo valdžią su Jeffersonu Davis kaip prezidentu.

Kilo naminis karas, kuris tęsėsi keturis metus. Sausio 1 d., 1863 m. Lincolnas išleido savo garsiąją „Emancipation Declaration“, paliuosudamas visus vergus.

Tais pačiais metais, liepos mėnesį, įvyko didelis mušis, prie Gettysburg, Pa. Mušis baigėsi nugalėjimu federantų armijos. Pietūs pralaimėjo.

1864 metais Lincolnas vėl išrinktas prezidentu milžiniška balsų didžiuma. Tai parodė, kad žmonės jam pritarė. Balandžio pradžioje konfederantų armija, vadovaujama generolo Lee, pasidavė. Karas užsibaigė.

Vergija panaikinta ir unija tapo išgelbėta. Šiaurės gyventojai džiaugėsi. Bet tas džiausmas virto tautiniu nuliudimu kuomet balandžio 14 dienos vakare, 1867 metais, žudeika nušovė visų mylimą prezidentą Lincolną Washingtono teatre.

Šalis neteko Lincolno. Bet jo darbai pasiliko. Vergija amžinai panaikinta tryliktu konstitucijos priedu, kuris skamba sekamai:

„Jokia vergija negi privirstina tarnyba, išimant nubaudimą už piktadarystę ir kadą žmogus yra teisingai pasmerktas Suvienytose Valstijose ar bile kokioje vietoje esančioje Suv. Valstijų jurisdikcijoje, nepripaalo galioti“.

Nuo to laiko pietinės ir šiaurinės valstijos ramiai gyvena.

FLIS.

ABRAHOMAS LINCOLNAS

(Vasario 12, 1809 — balandžio 15, 1865)

Del vieno žmogaus, Abrahomo Lincolno, šešioliktojo Suv. Valstijų prezidento, gyvenimo ir darbų įvyko svarbiausi atsitikimai Amerikos istorijoje. Jis pasekmingai kovojo užbaigti vergiją, kuri daugiau, negu šimtmetį viešpatavo šiame krašte. O tai visai nesutiko su pagrindiniais Nepriklausomybės Deklaracijos principais. Jis kovojo už tai ir jam pasisekė išlaikyti uniją, kuomet tautiška vienybė buvo sudaryta baissaus ir kruvino naminio karo.

Jo dramatiškas pakilimas iš tamsumo, jo rėmimas tautiškos vienybės, jo liberališka sociališka filosofija ir, galų gale, jo tragiška mirtis nuo žudytojo kulkos, padarė Lincolną vienu iš garsiausių visų laikų amerikiečių.

Lincolnas gimė mažoje grintelėje Hardin apskrity, Kentucke valstijoje. Jo tėvas buvo ukininkas, pionierius, bet veik visai nemokytas, nes vos temokėjo pasirašyti savo vardą. Jo motina buvo kilusi iš biednos šeimos. Buvo inteligentiška ir puikiausio būdo moteris. Ji mokėjo tik skaityti.

Jaunasis Lincolnas mokyklą lankė tik vieną metą. Bet daug jis pamoko ir tuo trumpu laiku. Ukio darbas buvo labai ilgas ir sunkus. Bet Lincolnas kiekvieną liuosą valandą praleido beskaitydamas knygas.

Sulaukęs 20 metų, Lincolnas buvo veik 6 pėdų ir 4 colių aukštumo. Buvo labai stiprus. Jis bandė visokių užsiėmimų. Tik galų gale pradėjo studijuoti teisių mokslą ir užsiimti politika. Įvairiais laikais jis buvo medžių kirtėju, laivininku ant Mississippi upės, krautuvės tarnu, kareiviu. Apistojęs Springfield, Ill., jis ėmėsi mokyti advokatus ir budamas 27 metų amžiaus jau buvo advokatas.

Jis niekad netapo mokytu advokatu. Jis mėgo sakyti prapalbas. Nuolat skaitė, studijavo istoriją ir politiską ekonomiją. Nuolat praktikuodamas viešai kalbėti, jis tapo puikiu ir įtikinančiu kalbėtoju.

Vergijos klausimas tuo laiku jau buvo keliamas visoje šaly. Pietinėse valstijose buvo auginama vata ir tabakas didžiulėse plantacijose. Vergija ten buvo ty plantacijų ekonomiskų pagrindas. Šiaurinėse valstijose nebuvo vergų. Daudelis žmonių šiaurinėse valsti-

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvii Veiklą Amerikoje

New York, N. Y.

Lietuvių Spaudos Klubas pagerbė kun. A. Miluką

SLA Centro patalpose, sausio 26 d. įvyko Lietuvos Spaudos Klubo mėnesinis susirinkimas, kuriame atlikta eiliniai reikalai ir pagerbta senas visuomenės ir spaudos darbuotojas, kun. A. Malukas.

Klubo reikalai perbėgti paskubomis. V. Ambrozevičius iškėlė klausimą kaslink įsteigimo archivo del Amerikos Lietuvių laikraščių. Sumanytojai jau teko pastebėti, kad kai kuriai Amerikos Lietuvių laikraščių egzempliorių nebėgama surasti. Todel uty gerai turėti tokia vieta, kur būtų galima visus lietuvių laikraščius sudėti ir saugiai užlaikyti. Susirinkusieji supažindinti su keliais prisiųstais laikais įvairiais reikalais. Svarbiausias ty laišku, tai klubo nario J. J. Bačiūno apie išleidimą V. Ambrozevičiaus biografijos. Minimos biografijos parašymui į komisiją darinkta J. Valaitis. Kaip aukščiausias sumanymas, taip ir laiškas atidėta kitam susirinkimui apsvaistyti.

Klubo pirm., Dr. M. J. Viniukas, pasakė įžanginę prakalbę, primindamas, kad šiandien mes turime garbės paminėti vieno darbuotojo 50 metų visuomeninio ir spaudos veikimo sukaktį. Tuo darbuotoju yra kun. Antanas Milukas. Pirm. pasakė, kad apie kun. Miluko nuveiktus darbus plačiau pakalbės A. B. Strimaitis. Ponas Strimaitis pasakė apie pusvalandžio referatą, kuriuo vaizdžiai atpasakojo kun. Miluko per 50 metų nuveiktus darbus, pradedant pradine mokykla ir baigiant ūgorganizavimu Lietuvių Spaudos Klubu. Iš to referato paaiškėjo kun. A. Miluko asmenybė, prisiršimas prie lietuvių, pasišventimas del lietuvių ir pamėgimas literatino darbo, kurio jis per 50 metų gana daug atliko.

Ypatiskai jubiliatą pasveikino ir po prakalbę pasakė šie spaudos atstovai: nuo Vienių (kurios anais laikais redaktorium buvo kun. A. Milukas) — P. Bukšnaitis, nuo Sandaros — K. J. Paulauskas, nuo Tėvynės, sykiu ir nuo neseniai susiorganizavusios Amerikos Lietuvių Rašytojų Draugijos — P. Bajoras, nuo Laisvės — jos vyriausiasis redaktorius R. Mizara, nuo Naujosios Gadyinės — J. Stilonas ir nuo Lietuvos spaudos — p. Barčauskas. Visi trumpais ruožais šitą apie kun. Miluką prisiminė ir linkėjo jam dar ilgai gyventi ir lietuvių tautai bei literaturai darbuotis.

Pats jubiliatas, kun. A. Milukas, pasakė ilgoką prakalbę, apibūdindamas įdomesnius savo gyvenimo periodus ir darbuotės įvykius. Per tuos pereinus 50 metų jis yra parašęs apie 150 mažesnių ar didesnių veikalų.

Čia reikia pastebėti, kad nors kun. Milukas jau baigia 69 metus amžiaus, bet jis išrodo dar pilnas energijos ir pasiryžęs nemaža atlikti. Po pagerbimo ceremonijų, jubiliatas priimtas Lietuvių Spaudos Klubo garbės nariu, o vėliau įvyko specialės šio įvykio atžymėjimui vaišės, kuriose skaniai užkaišta, išsiųgerta ir laisvai pasikalbėta apie įvairius lietuvių bėgančius reikalus.

Svečiais susirinkime ir vaišėse buvo laikraštintinkas klaidietis p. Barčauskas, O. Viniukienė, J. Marcinkonis, Laisvės redaktorius R. Mizara ir Naujosios Gadyinės red. J. Stilonas.

P. Bajoras, Susirinkimo koresp.

Pittsburgh, Pa.

Atsišaukimas į Pittsburgho draugijas ir visus lietuvius

Broliai ir seserys lietuviai! Mūsų tėvynei Lietuvai reikalinga pagalba. Tik spėjo šiek tiek susitvarkyti su Klaipėdos pabėgėliais, kaip vėl Lietuvą užplūdo pabėgėliai ne tik lietuviai, bet ir svetimačiai. Lietuva turi jais rūpintis, juos pavalgydyti ir aprėdyti. Taigi minėdami 22 metų Lietuvos nepriklausomybės gyvenimą ir atgavimą savo sostinės Vilniaus, aukokim visi kas kiek išgalim Vilniaus reikalams.

Pittsburgho ir apilinkės lietuviai vasario 16 d. švenšim vasario 18 dieną, Lietuvių Mokslo Draugijos svetainėje, 142 Orr Street, Pittsburgh, Pa., 8 val. vakare.

Todel draugijos ir pavieniai prisidėkim su aukom tą dieną. Kitos kolonijos jau yra pasiuntusios po kelis šimtus dolerių, o mes visi vieningai minėdami Lietuvos nepriklausomybės dieną ir sostinės Vilniaus atgavimą, pažymėkime tą iškilnę savo aukomis. Aukokim visi. Čekius rašykite išdininko vardu: Petras Pivaronas, o siųskite sekretoriui: J. Virbickas, 124 Moultrie St., Pittsburgh, Pa., arba atneškit atėdami į iškilmes 18 d. vasario, į LMD svetainę, kur kalbės geriausi Pittsburgho lietuviai kalbėtojai, dainuos du chorai — Lietuvių Meno Draugijos Choras ir Sv. Jurgio Parapijos Choras ir bus ko daugiau.

Pinigai visų bus garsinami ir pasiųsti į New Yorką, Lietuvos generaliam konsului J. Budriui.

Pittsburgho Draugijų 16-tos Vasario Rengimo Komisija: Pirmininkas Povilas Dargis, Sekr. Juozas Virbickas, Iždin. Petras Pivaronas. Nariai:

H. A. Kapturauskas, D. Lekavičius, K. Milleris, J. Kuizinas, A. Sandaitė, K. Kairys.

Pabaltijos ir Skandinavijos filmos

Karo šmėkla apsiutusi Pabaltijį ir Skandinavus. Lietuvos kaimynės ir pati Lietuva — šiandien yra pasaulio dėmesio centru. Bet ar mes savo kaimynus pažystame, pagaliau, ar pažystame ir Lietuvą? Del to, kaip jie atrodo, matykite filmose: Švediją, Suomiją, Estiją, Latviją ir Lietuvą. Šios filmos jau buvo rodomos Brooklyne per tris dienas, ir kiekvieną dieną buvo pilna salė žiūrėtojų. Brooklyne numatoma šias filmas dar pakartoti vėliau, tiems kurie dar jų nematė ir norėtų minėtas filmas pamatyti.

Per kelias malonias valandas matysite pačius gražiausius "Travelogues", kuriems pagaminti išleista daug pinigų ir ekspertai daug dirbo. Žiaurusis karas tuos vaizdus kasdien keičia. Filmas rodyti aiškūs Vladas Mučinskas ir Jonas Valaitis, kurie su tais kraštais yra gerai susipažinę. Filmos spalvuotos, išskyrus Suomijos, kuri dabar naikinama filma — juodos ir baltos spalvos. Filmos aiškinamos žodžiu bei parašais.

Filmos rodomos sekamosiose vietose:

Cliffside, N. J. šeštadienį, vasario 10 dieną Kazio Grišniaus salėje, 267 Walker St., Newark, N. J. šeštadienį, vasario 17 ir 18 dienomis Sv. Jurgio Dr.-jos salėje, 180 New York Ave., Kearny, N. J. šeštadienį, vasario 24 dieną

Lietuvių Pol. Klubo salėje, 134 Schuylet Ave.

Visur pradžia 8 val. vakare ir įžanga 35 centai, vaikams 15 centų.

Pittsburgh, Pa.

Pittsburgho lietuviai ruošiasi minėti Lietuvos nepriklausomybės sukaktį

Sausio 21 d. Lietuvių Mokslo Draugystės svetainėje, S. L. A. 3 apskritis buvo suaukęs draugijų atstovų susirinkimą, kur buvo tartasi del rengimosi Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimo Pittsburghe.

Susirinkimą atidarė SLA 3 apskričio pirmininkas, J. P. Milleris, paskirdamas į mandatų komisiją S. Bakaną, J. Virbicką ir Olga Sandaitę. Mandatai buvo priduoti nuo 18 draugijų su 35 delegatais. Dienos tvarkos vedėjais buvo išrinkti P. Dargis pirmininku ir J. Virbickas sekretorium.

Delegatams pasidalinus minitmis, kada rengti Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą, nes 16 vasario pripuola penktadienį, o daugumas pageidauja, kad paminėjimas būtų sekmadienį, tai buvo nutarta rengti vasario 18 d. vakare, LMD svetainėje, 142 Orr St.

Taip pat vasario 18 d. po pietų Southsides daly, Lietuvių Piliečių svetainėje, Pittsburgho katalikai rengia Lietuvos nepriklausomybės sukakties paminėjimą. Bet Pittsburgho draugijos, nutardamos tą pačią dieną rengti kitą paminėjimą, tai padarė visai ne konkurencijos tikslais, bet del Pittsburgho ir apilinkės lietuvių parankumo. O ypatingai buvo atsižūrėta į tolimesnės apilinkės lietuvių, nes katiries bus atvykę dalyvauti katalikų rengime dienos metu, tai tuo pačiu atvykimu galės dalyvauti vakare draugijų rengiamam Lietuvos nepriklausomybės sukakties paminėjime Lietuvos Mokslo Draugystės svetainėje. Reikiška bus sutaupta kelionės lėšos.

Kitas svarbus draugijų atstovų nutarimas tai, kad Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimo proga bus stengiamasi parinkti aukų Vilniaus reikalams. Tuo reikala nutarta šiame susirinkime išrinkti komisiją parašyti atsišaukimo laišku į Pittsburgho ir apilinkės draugijas, prašant draugijų iš savo iždų finansiskai paremti Vilniaus reikalus ir aukas prisiųsti arba priduoti į LMD svetainę vasario 18 d. Taip pat ir svetainėje surinktos visos aukos bus atiduotos Vilniaus reikalams.

Komitetas išrinktas ir jam pavesta visas Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimo darbas iš sekamų veikijų: P. Dargis, J. Virbickas, J. P. Milleris, P. Pivaronas, Olga Sandaitė, K. Kairys, H. Kapturauskas, D. Lekavičius ir J. Kuizinas.

Išrinkta komisija pasiskirstė pareigoms sekamai: pirm. P. Dargis, sek. J. Virbickas ir Iždin. P. Pivaronas. Iš komisijos teko sužinoti, kad nepriklausomybės sukakties minėjimo programos bus maždaug sekamos: kalbėtojai bus vietiniai; bus muzikalis programos, kurį pildys du chorai — Lietuvių Meno Choras, vedovaujamas Mildos Virbickaitės, ir Sv. Jurgio Tautiškos parapijos choras. Bus ir solistų. Įžangos jokios nebus.

Visi Pittsburgho ir apilinkės lietuviai turite nepamiršti vasario 18 d., 7:30 val. vakare ir buti Lietuvių Mokslo Draugystės svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa.

Teko sužinoti, kad ir Northsides lietuviai ruošiasi prie Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimo savo kolonijoje, t. y. North Side, vasario 16 d. Kas rengia, kur bus rengiama ir kas kalbės apie tai pranešiu kitą kartą. S. Bakanas.

Hartford, Conn.

Legionierių valdyba

Legionierių Fredriko Sabonio 7 posto į naują valdybą įeina: pirm. A. Urbonas, vice pirm. A. Aukštakalnis, fin. sek. P. Kazlauskas, nutarimų sek. P. Kankauskas, Iždin. P. Budvičius, maršalka J. Zablaitis.

Minimos valdybos prisaičinimo ceremonijose dalyvavo pusėtinai žmonių. Linkime visai valdybai laimingai ir pavizingingai dirbti ir žengti pirmyn.

Tas pats buvo ir pas moteris posto rėmėjas (augziliari). Reikia pažymėti, kad moterų rėmėjų pirmininke išrinkta P. K. Zalnieraitienė jau antru kartą. Ji dirba kiek išgalėdama, o jai gelbsti visos narės. Bendrai, moterys dirba daugiau, negu vyrai.

Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės 22 metų sukakties minėjimas įvyks vasario 18 d. lietuvių parapijos svetainėje. Programos bus labai įdomios. Paminėjimą rengia Vilniaus Fondas ir 18 kitų draugijų. Į Vilniaus Fondo valdybą įeina šie asmenys: pirm. V. Brynga, vice pirm. J. Zablaitis, sek. J. Levonaitis, Iždin. A. Mašiotas.

Visi Hartfordo ir apilinkės lietuviai kviečiami šiame rengime skaitlingai dalyvauti. Atsilankę, išgirsite gražų programą. Į svetainę lietuvių legionieriai ir moterys rėmėjos atmaršuos su vėliavomis. Kalbėtojai bus vietiniai ir yra užprašytas poetas J. Tysliava iš New Yorko. Jis prisižadėjo dalyvauti. Visi šio miesto ir apilinkės lietuviai nepraleiskite progos, neatsilankę į šį rengimą, kurio pradžia bus 7 valandą vakare.

J. Bijunėlis.

Brooklyn, N. Y.

Matusevičius savo radio prijungė prie Jono Valaičio radio programų

Nuo sausio 27 d. vienas seniausių Brooklyno lietuvių radio vedėjų, Vincas Matusevičius, savo programus iš 5000 wattų stoties WBNX panaikina, o su savo skelbimais pereina prie Jono Valaičio vadovaujamo radio programo naujo didžiulę WHOM stoty, 1450 kcs. Pats Vincas Matusevičius rinks skelbimus, kaip ir pirmiau, ir kooperuos Jonui Valaičiui, kurio programai perduodami antradieniais, ketvirtadieniais, šeštadieniais nuo 4:30 val. iki 5 val. WHOM stotis tuo laiku apima New Yorko, New Jersey, dalį Naujosios Anglijos ir dalį Pennsylvania. Nuo dabar lietuviai girdės daug daugiau Valaičio perduodamųjų naujienų, nes programos tampa telegrafo naujienų atstovybe.

Valaičio vadovaujamų programų dainos meno dalim vadovauja pagarsėjęs Amerikos tenoras Aleksas Vasilauskas, iš Steinway Hall muzikos mokyklos ir Lietuvos Dainos ir Brooklyno Operetės Chore vedėja, muzikos mokytoja Violeta Tamkiutė. Ploktelių muziką parupina Ambrozaičių muzikos krautuvė, o iš Lietuvos — Karvelio Muzikos Namai Kaune. Rep.

Akron, Ohio

Minėsim Lietuvos nepriklausomybės sukaktį

A. L. P. Klubas minės Lietuvos nepriklausomybės 22 metų sukaktį vasario 18 d., Bavarian svetainėje, 546 Grant St., Akron, Ohio. Tą pačią dieną prims ir naują lietuvišką vėlavą, kurią klubas neseniai įsigijo.

Programas susidės iš kalbų, dainų, deklamacijų ir muzikos. Kalbėtojai yra kviečiami iš Clevelando ir kitų miestų. Taipgi kalbės ir vietiniai. Svetainė bus atdara nuo 2 val. po pietų, programos prasidės 7 val. vakare ir tęsis iki 12 val. nakties. Įžanga veltui.

Visas parengimo pelnas yra skiriamas Vilniaus krašto nukentėjusiems lietuviams. Surengimo komisija atsišaukia į visas Akrono lietuvių draugijas, kuopas ir pavienius, kviesdama dalyvauti parengime, nes mūsų visų, kaip lietuvių, yra šventa pareiga ir užduotis dalyvauti šiame paminėjime, kadangi tuo sušepsime savo brolius ir sesutes Lietuvoje, kuriems mūsų pagalba būtina reikalinga. Širdingai užkvičiame visus Akrono ir apilinkės lietuvių dalyvauti šiame paminėjime. Rengimo Komisija, B. Versackas, koresp.

Chicago, Ill.

Didelė lietuvių finansinė įstaiga

Chicagoje yra visiems žinoma lietuviška finansinė įstaiga "Standard Federal Savings and Loan Association of Chicago". Iš vardo negalima būtų spręsti, kad tai lietuviška įstaiga, ir tik perskačius jos valdybos ir direktorių sąstatą tenka įsitikinti, kad tai tikrai lietuvių finansinė įstaiga. Tarybos garbės pirmininku yra kriminalo teismo teisėjas Jonas C. Lewe, lietuvių geras draugas; jis 1938 m. lankėsi Lietuvoje ir sugrįžęs labai gražiai apie Lietuvą atsiliepė.

Toliau randu vardą tos firmos įsteigėjo Justino Mackewich (Mackevičius), kuris yra tos firmos prezidentu; Mykolas Jasnauskas vice prezidentas; Bruno Shukis antras vice prezidentas; Helena Kuchinas sekretorė-įždininkė; S. A. Šimkevičia įždininkės asistentas; Leonas Giniotis, Dionizas Jankevičius, Zenovas Pocius ir Adomas Bartus, direktorių tarybos nariai. Visi man gerai žinomi lietuviai.

Pastebėtinas įstaigos augimas

Tenka pastebėti, kaip žymiai šita lietuvių finansinė įstaiga auga ir stiprėja. Sulig jos atskaitos už 1939 metus, skaitlinės štai ką rodo: pinigai nejudinamos nuosavybės ir pirmiau, ir kooperuos Jonui Valaičiui, kurio programai perduodami antradieniais, ketvirtadieniais, šeštadieniais nuo 4:30 val. iki 5 val. WHOM stotis tuo laiku apima New Yorko, New Jersey, dalį Naujosios Anglijos ir dalį Pennsylvania. Nuo dabar lietuviai girdės daug daugiau Valaičio perduodamųjų naujienų, nes programos tampa telegrafo naujienų atstovybe.

Augimas ir stiprėjimas Federal Savings and Loan Association įstaigos yra pastebėtinas. Gruodžio 31 dienos

1938 m. ji turto turėjo \$2,756,495, o už metų, tai yra gruodžio 31 d. 1939 m., jos turtas pasiekė jau \$4,259,121.70. Reikiška, metų bėgy jos turtas padidėjo pusantro milijono dolerių su trečdaliu milijono rezervo! (Tas savo keliu reikiška, kad Chicago lietuvių liko skolingi ir turės išmokėti arti keturių milijonų dolerių už savo namus. Red.) Tas viskas liudija, kad banko reikalai yra gerai vedami ir visas jos turtas visomis pusėmis saugus, o tai vis doka prityrusiam finansų vedime įstaigos įkurėjui Justinui Mackevičiui, kurį aš pažystu iš senesnių laikų, nes turėjau su jo įstaiga finansinių reikalų. Tai yra labai teisingas ir patikimas žmogus. Tai yra tikras specialistas įvertinime nejudinamų nuosavybių. Ir tik toks žmogus sugebėjo savo įkurtą finansinę įstaigą išauklėti iki virš keturių milijonų dolerių turto, ir įsigyti pasitiekimą žmonių, net ir didžiųjų įstaigų, kurios dabar su juo veda savo reikalus.

Pasitikėjimas lietuvių įstaiga

Justino Mackevičiaus įkurta ir išauklėta Federal Savings and Loan Association banke dabar turi savo pinigų pasidėjus valdiška įstaiga Federal Home Loan Bank \$587,475.00, kas parodo, kad lietuvių įstaiga turi pasitikėjimą ir pas pavienius žmones ir valdžioje, nes kiekvienas i dēlis yra apdraustas penkais tukstančiais dolerių. Reikia dar ir tai pastebėti, kad kuomet visi bankai dabartiniais laikais visur už įdėjus moka tik pusantro nuošimčio, tai čia minimaliai lietuvių įstaigai Federal and Loan Association valdžia leidžia mokėti pusketvirtą nuošimčio. Todel šios įstaigos bankas savo taupnešas deda lietuvių ir kitų tautų žmonės ne vien iš Chicago, bet ir už Chicago gyvenanti net 500 ir 700 mylių, nes juos traukia didelis nuošimtis, kokio jokis bankas kitur nemoka. Tai yra faktai, patikrinti valdžios inspektorių.

Ir paskolos už nejudomas nuosavybes duodamos be didelės vargo, net iki \$75,000, kas lengvai nesiduoda kitose panašiose finansinėse įstaigose. Tad ši lietuvių įstaiga, išmintingai ir sumaniai vedama, gali ir privalo buti visiems lietuviams pasididžiavimu ir pasigėrėjimu, nes tai yra milijoninė lietuvių įstaiga, kuri niekad nieką neapvylė, o gero padarė nemažai. Butų labai pagaidaujama, kad tokių ar panašių finansinių įstaigų turėtume visose didesnėse lietuvių kolonijose.

Teisingas įstaigos vedėjas

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

Šios milijoninės lietuvių įstaigos

staigos, kaip jau sakytą, vėdėju yra man gerai pažystamas p. Justinas Mackevičius, sumanus ir atsargus mūsų tautietis. Jis su savo vadovaujama įstaiga pergyveno 1929 m. finansinį krizį, nieką nenukriaukęs. Nors blogos valiūos žmonės leido įvairius pasikalus, tačiau jam tai nieko nepakenkė ir delto niekas nenukentėjo.

Ponas Mackevičius Chicagoje yra plačiai žinomas savo duosnumu, kaip rėmėjas visų naudingų tikslų. Nebuvo tolio reikalo lietuvių gyvenime, kurį jis nebutų parėmęs savo stambiomis aukomis, ypač lietuvių tautos vardo pakėlimui ir garbei, neišskiriant ir Lietuvos valstybinių reikalų, kuriuos p. Mackevičius visuomet remia savo duosnumu.

Kaipio įtekmingas žmogus, jis nesibaido ir vietinės politikos, jei galima paveikti lietuvių naudai; vienu jo politišku pasidarbavimu yra tai, kad lietuviai turi municipalio teisėju savo tautietį p. Joną Zurį. Smulkesnių jo politišku darbų čia neminėsiu.

J. J. Bačiūnas.

Portland, Ore.

A. a. Helen Bukšnienė

Sausio 8 d., prietemoj ir lynojant, H. Bukšnienė ėjo skersai gatvę. Automobilis, bėgdamas apie 35 mylias per valandą, užvažiavo ant jos ir sutrenkė mirtinai. Sausio 9 d. ji numirė. O sausio 12 d., iškilmingai, su bažnytinėmis apeigomis, palaidota Mount Calvary kapinėse. Tai buvo didžiausias pagrabas Portlande, ką man teko kada matyti.

H. Bukšnienė buvo 50 metų amžiaus. Atvažiavo iš Lietuvos ir visą laiką, apie 26 metus, gyveno šiame mieste. Dideliame nuliudime paliko keturis sumus: Steponą, Feliksą, Juozą ir Praną, ir du anukus. Visi gyvena Portlande.

A. a. Bukšnienė buvo mandagi, tvirta ir labai darbšti lietuvaitė. Atvažiavus į šią šalį, pradėjo užsiimti pienininkyste. Tas biznis jai gerai sekėsi. Ji buvo plačiai pagarsėjusi lietuviškais sūriais, pienu, sviestu ir skania grietine. Kaip tinkamai suvartoti pieno produktus, ji matyti buvo išmokusi Lietuvoje.

Kai kiek metų atgal numirė jos vyras, tai ji ir vaikai iškėlė puikius pietus pagrabė dalyvavusiems. Jos pagrabė dabar tokius puikius pietus iškėlė jos vaikai ir mairčios. Jų nuosavas namas buvo pilnas žmonių-pagrabininkų ir visi jie skaniai privalgė ir atsigėrė ko tik širdis troško. Visi buvo patenkinti ir apgalestavo, kad Bukšnienė dar peranksti numirė.

Lai buna jai lengva Amerikos žemė.

Povilas Upė.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas".

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicago), \$5.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Susipažinimui kopiją pasiusime veltui

Žinios iš Lietuvos

Kaip vokiečiai tvarko Suvalkiją

Iš vokiečių užimto Suvalkų krašto vienas ten buvęs be kt. praneša, kad nors ir šandien dar dažnas vokiečių pareigūnas tikina lietuvių, jog vokiečiai čia esą tik laikini svečiai, tačiau atrodo, kad vokiečiai čia turi kitokių planų. Skubiu tempu keičiamas visas krašto vaizdas ir charakteris: tvarkomi miškai, uoliai taisomi keliai, kurie čia buvo netaisyti per 20 metų, miestuose (Seinuose ir Suvalkuose) griauamos senos ir gaisrų bei bombų apgadintos trosos. Kraštas padalintas į 18 valsčių, kurių kiekvienam paskirtas vokiečių. Pats kraštas yra priskirtas Gumbinės apygardai. Lietuviškieji valsčiai gavo teisę išsiskirti lietuviškai savivaldybės, kuriose neturi būti nė vieno lenko, bet ir lietuviškiems valsčiams paskirti griežti vokiečiai viršaičiai. Vietiniai gyventojai traktuojami nevienodai. Vokiečių gyventojų čia nedaug, bet jais labai rupinamasi ir jų žodis čia svarus. Nepaprastai greit čia buvo surašyti dvarai, valdiškas ir žydų turtas, iškrausyti žydai, apšvalyti nuo nepageidaujamo lenkų elemento valdininkų, mokytojų, kunigų bei parapijų ir kt. Visame krašte nebėra nė vienos krautuvės, kur žmonės galėtų už pinigą bent pagal kortelės nusipirkti reikalingiausių prekių. Druskos, cukraus, degtuko gauna tik vokiečiai, bet kur jie tas prekes perka, jų kaimynai nežino. Lenkų žodis kraštas palaikomas tas pats: už rugių centnerį — 8,5 žl., už kviečius — 9 žl., už miežius — 8 žl., už kiaušius 50 klg., gyvo svorio — 45 žl. Taip pat žolai senų kursų tebemokama už darbą, tačiau žoloto kursas — 40-50 zlotų už vieną markę. Tokiu būdu žolotas yra visiškai bevertis ir už jį niekas nieko neparduoda, o kas juos gauna už savo darbą, yra visiškai veltui dirbęs. Dauguma lenkų, kurie dar neseniai lietuvių skriaudė ir skundė, dabar vokiečiams įrodinėja, kad esą tikriausiai lietuviai. Pav. Vyžainių parapija, kuri buvo labiausia sulenkintas kampelis Suvalkų krašto šiaurėje, dabar kliauriai pasisako už lietuvių. Lietuvių mokyklos leistos ir jose dėsto lietuviškai mokytojai. Taip jau įsteigta pirmoji vokiečių mokykla Suvalkuose. Lenkų mokyklos uždarytos. Del didelio higienos ir sanitarijos pagelbos trukimo plinta epidemijos ligos. Kaimuose serga dizenterija, šiltinė, ir nors vokiečių administracija pradėjo su ligomis kovą, tačiau susirgusių mirtingumas, ypač vaikų ir kudių, esąs labai didelis.

Latvių spauda vėl pradėjo rašyti apie Suvalkų krašto grąžinimą Lietuvai. "Briva Zeme" 280 nr. praneša, jog reikią manyti, kad Vokietijos ir Lietuvos vyriausybės Suvalkų krašto klausimą sutvarkysiančios tiesioginės derybos ir Suvalkų kraštas greitai laiku galės grįžti prie Lietuvos. E.

Ukininkai duoda darbininkams žemės sklypų

Darbo rumai gavo iš kelių ukininkų žinių, kad jie savo gera valia sąžiningai darbininkams duoda sklypelius žemės, ant kurių pastarieji pasistatytų namelius ir nuolat juose gyventų. Ukininkai, kurie dabar, ypač Suvalkijoje, skundžiasi neturi lauko darbininkų, nori juos bent tokiu būdu paskatinti pasilikti prie ukinio. L. Z.

Pažanga Žemaitijoje

Pažanga Žemaitijoje ypatinai pastebima prisiminus praeitį. Prieš žemės reformą Žemaitijoje buvo daug stambių dvarų, ypatingai Mažeikių apskrityje, kur viename tik židikių valsčiuje buvo apie 40 dvarų. Tik kur ne kur dvarų laukuose galuose matėsi menkos kaimo bakažėlės. Po žemės reformos gavę žemės skilpus savanoriai kariai, dvarų kumečiai ir bežemiai pradėjo juose kurtis ir, nors pradžioje buvo labai sunki, nes neturėta nei gyvulių, nei žagrės, nei rasto, bet gavę vyriausybės pagelbos, pradžioje pradėję laikinas bakažes ir įsigijo butinius padargus, o vėliau didėnįjį daugumą jau pasistatę gražius trobesius, užsiveidė sodus, įsigijo produktinių kasrves ir neblogus arklius. Senieji kaimai kol išsikirstė viensėdžiais, irgi turėjo vargo, bet dabar yra gražiai atkūti, pagerino trilaukiais nualintą žemę, nusausino pelkes, visur išsikastė griovius. Žymesnis žemaičių pajamų šaltinis yra karvės ir bekonai, bet to vis plačiau vystomas vištų ūkis. Lieguvoje "Pieno Centras" daugiausia kiaušinių superka Žemaitijoje. Šiemet per 10 mėnesių kiaušinių supirko Raseinių kooperatyvas "Dubysa" 3,079,826, Kretingos koop. bendrovė — 2,955,049, Kėdarnos — 2,289,934, Tauragės "Laisvė" — 2,754,165, Šilalės žemės ūkio kooperatyvas — 2,187,950, Židikių ž. u. koop. — 1,942,250 kiaušinių ir tt. Už šiais metais užveistis geriausias naujus sodus Žemės ūkio Rumai premijavo Mažeikių apskrityje 47, Tauragės apskr. 44, Kretingos — 35 ir Telšiu — 32 ukininkus. Turtingesnieji ukininkai įsigija vėjo malūnėlius ir įsirengia nuosavą elektros šviesą. E.

Žemės reforma Vilnijos srityje

Šiuo metu Žemės ūkio ministerijos pareigūnai jau baigia paruošianuosius darbus žemės reformai Vilnijos srityje. Krašte renkamos žinios apie nusavintus dvarus, aiškinami jų savininkai, surašomi ukiniai ir bendras dvarų stovis, trobėsiai. Jau atvyko į Vilnių apie 70 matininkų, kurie pavasarį turės parceliuoti dvarus ir skirstyti kaimus į vienkiemius. Tikimasi ateinančiais metais išparceliuoti ir išskirstyti apie 30 tukstančių ha žemės. Į darbų planą įtraukiami 200—250 kaimai. Ligi pavasario bus pasiruošta išskirstymui apie 150 kaimų. E.

1939 metais užderėjo 1,560,000 tonų javų

Lietuvos banko žiniomis, 1939 metais užderėjo 1,500,000 tonų javų. Derlius yra 3% didesnis, kaip pereinamais metais. Linų derlius yra 2% didesnis, kaip pernai. Sėmenų ir bulvių derliai yra tokie pat, kaip pernai. L. Z.

Vilniaus krašte steigiami kooperatyvų skyriai

Vilniaus krašte pradėti steigti nauji kooperatyvų skyriai. Nauji kooperatyvai steigiami Dūkšte ir Sumske. Rudiskose organizuoja savo skyrių Trakių kooperatyvas, Valkininkuose — Alytaus žemės ūkio dr.-ja. Maišiogaloje — Ukmergės žemės ūkio draugija. Pabrūdėje — Utenos žemės ūkio kooperatyvas.

Kai vietoje kooperatyvai tinkamai susiorganizuos, tai jie galės veikti savarankiškai ir nebūti kurių nors kooperatyvų skyriais. L. Z.

Lietuvis išradėjas

Apie lietuvių jūrų kapitono J. Kaminsko išradimą plačiau pranešama: Naujai išrastas aparatas kiekvienu metu automatiškai nustato tiksliai laivo padėtį ir automatiškai braido jūrlapy kelią ir kursą, bet kuriose meteorologinėse sąlygose (rukuose, vėjyje, audros, srovės) ir iš viso laivo kapitonui negalint orientuotis pagal krante matomus taškus. Aparatas pašalina didžiausią pavojų susidurti su rifais, sėklumomis, nuskenusiu laivų liekanomis ir kitomis pavandeninėmis navigacijos kliūtimis. Šis išradimas galėsias patarnauti karo ir prekybos laivynui, kai jūrose siaučia blokados pavojai ir grėsia minų laukai. Sugalvotasis prietaisas padėsias karo laivynų vadovybėms tiksliai sužymėti jūrlapy tas vietas, kur išdėliojamos minos, kad paskui atstatinkamos valstybės laivai galėtų jas aplenkinti ir saugiai perplaukti. Dabar karo metu jūrų pakraščiuose ir jūrose švyturiai daugiausia gesinami, taip pat nuimami visi kiti jūrų signalai, kas labai apsunkina laivininkystę. Pritaikius naująjį aparatą busią galima plaukioti normaliai. Manoma, kad lietuvių kapitono išradimu susidoms visų valstybių navigatoriai. E.

Darbo biržoje įsiregistravo apie 2 tukstančiai bedarbių

Kauno Darbo biržoje dabar yra įsiregistravę apie 2 tukst. bedarbių, kurių 520 žmonių darbu dar neaprupinti. Apie tukstantis bedarbių dirba žemės darbus Lampėdžiūse, 200 stiprina Neris kratinę ir apie 200 dirba akmentasių dirbtuvėse.

Į Lampėdžiūsių prie viešųjų (žemės) darbų pasiūsta apie 100 moterų. Prie viešųjų darbų pasistovėsios bedarbės moterys, kurios turi šeimas, bet neturi šeimos maitintojų, būtent, našlės su vaikais, moterys, vyry pamestos ir merginos, įsigijusios vaikus nelegaliai. Apie 200 moterų dar yra įsiregistravusių Darbo biržoje, kurios darbu dar neaprupintos.

Be to, darbo birža kasdien vidutiniškai po 50—60 bedarbių parupina darbo. (L. Z.)

Skautų auka Vilniaus gyventojams

Lietuvos skautai per spalio ir lapkričio mėnesius surinko Vilniaus moksleiviams už 7,891 lt. 90c. mokslo vadovėlių ir priemonių, be to nemažą skaičių paukojo vilniškiams savo asmeniškus knygynėlius ir knygų rinkinius. E.

Tabako fabrikas

Vilniuje jau pilnu tempu dirba pirmasis valstybinis tabako fabrikas su 230 darbininkais. Tuo tarpu dar dirba viena pamaina. Fabrikas savo gaminiams galės patenkinti 60 nuosimčių Lietuvos tabako rinkos poreiklavimui. Fabrike yra nemaža žaliavos atsarga. Netrukus fabrikas išleis naujas tabako ir papirosų bei cigarečių rūšis. E.

Kiek kaštuos Vilniuje gatvių pavadinimų pakeitimas?

Atrodo, kad gatvių pavadinimų pakeitimas Vilniuje negalėtų sudaryti didesnių išlaidų. Vis dėlto, kaip apskaičiuoja specialistai, gatvių pavadinimų pakeitimas, kitaip sakant sulietuvinimas, Vilniaus miesto savivaldybei kaštuos apie 40,000 lt. D. C.

Nusavinami miškai Vilniaus krašte

Privatus miškai Vilniaus srityje veik jau nusavinti ir tuo būdu bendras valstybinių miškų plotas toje srityje susidarys per 200 tukstančių ha. Iš tų miškų sudaryta 12 urėdijų: Rudiškių, Trakų, Kenos, Varenos, Pamerkių, Nemenčinės, Naujosios Vilnios, Valkininkų, Pabrados, Rudininkų, Švenčionėlių ir Vilniaus. Šių žemių numatyta iškirsti miškų daugiau kaip 400,000 kietmetrių malkoms, vietos gyventojų reikalams, pramonei, geležinkelio bėgams ir telegrafo telefonų stulpams. Ši sezoną Vilniaus miškuose dirba apie 4,000 darbininkų, daugiausia vietos ukininkai ir Vilniaus miesto bedarbiai. E.

Plečia medicinos fakultetą

Vytauto D. Universiteto medicinos fakulteto taryba nutarė daryti žygių žymiai praplėsti medicinos fakultetą, įsteigiant dar dvi vidaus ligų katedras, dvi chirurginės katedras ir farmacijos katedrą. E.

Restoravimas Vilnijos

Ivairių kultūros paminklų globa, apsauga, išlaikymas ir restoravimas yra pavesta Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejui, todėl nuo šiol ir visoki kasinėjimai bei tyrinėjimai piliakalniuose, pilkapuose, senkapiuose, pilys, pilių griuvėsiuose ir panašiose vietose yra draudžiama be V. D. Kult. Muziejaus leidimo, taip pat draudžiama be leidimo remontuoti, griauti ar perdirbinti senoviniai, istorinės vertės pastatai. E.

Iš Dzūkų krašto

Dzūkų kraštas jau gali pasigirti savo atkaklaus darbo vaisiais. Dzūkų progresas ypač pastebimas žemės ūkyje, kurs kaskart labiau tobulinamas. Dzūkų ukininko darbštumas nugalėjo ir smiltynus, kurio nedėkingi plotai užplėmami juodžemiu, durpėmis ir kt. ir po poros metų juose auga puikūs javai. Šiandien retą užj berasi, kur nebūtų po kelis bičių avičius ir vešiai beaugas sodas. Bet labiausiai dzūkai susidomėjo pieno ūkiu ir gyvulių veislės gerinimu. Dar neseniai buvo nemaža kaimų, kur nė vienas senesnis žmogus nemokėjo rašyti. Dabar visur statomos erdvių šviesios mokyklos, mokytojai kaimuose atlieka didelį švietimo ir kultūrinio darbą, retas kurs dzukas bėra be laikraščio, jaunoji karta gabi ir noriai mokosi. Vienas dzūkų pilkimo amerikietis Dadziukynas savo gimtajam Kurnėnų kaimui pastatė ir padovanavo didelę ir gražią pradžios mokyklą, kuri aukotojui daug kaštavo, bet yra moderniausia mokykla visame Dzūkų krašte. Dzūkijos centre Alytuje yra amatų mokykla, žemės ūkio mokykla ir kt., kuriose moksli saviostovaus verslo daug dzūkų jaunimo. Be to Alytuje yra gimnazija su 800 su viršum mokiniams. Pasiekė kaimų ir miestelių vaizdas. Vis daugiau kaimuose matyti skardinių ir raudonai dažytų gontinių stogų, miesteliuose sudėti šalvygatviai, namai nudažyti, prieš namus įrengti gėlių darželiai. Ligi šiol Dzūkijoje daugumoje krautuvės laikydavo tik kitataučiai, dabar nemaža ir dzūkų su pasiekimu bando laimėti verslę. Dzūkai mielai dedasi į kooperacijų ir didesniuose miesteliuose turi savo kooperatyvus. Jauni vyrai skaitlingai stoja į šaulių, kurie, šale pradžios mokyklų mokytojų, taip pat daug nusipelnė krašto dvasinio ir ūkinio gyvenimo kėlime. E.

Viešieji darbai

Vidaus Reikalų Ministerija baigia ruošti 1940 metams viešųjų darbų planą, kuriam numatoma paskirti apie 5 milijonus litų. Plane numatyta atlikti daug vertingų darbų, ypač bus plačiai vykdomi miestų tvarkymo ir kelių gerinimo darbai. Vilniui numatoma atskiras viešųjų darbų planas. E.

Vilniaus universitetas

Atsteigtasis nuo gruodžio 15 d. Vilniaus universitetas, kurs iki šiol veikė kaip lenkų Stepono Batoro universitetas, gavo tokį paveldėjimą: universitetas turi 13 namų miesto centre (7 iš jų yra nuosavi, kiti priklauso valstybei, tik universitetas jais naudojasi), turi miesto jam pavestą Zakretų pušyną, kurs vadinamas Botanikos parku, už to pušyno turi nuosavą ūkį, kur bandomi įvairūs sėjomainos pagerinimai, 3 bendrabučius, viso apie 120 atskirų istaigų. Personalo prie lenkų buvo 720 žmonių, kurių absoliutinė dauguma ne to krašto kilimo; studentų 1937—1938 m. buvo registruota 3,110, kurių taip pat žymiausia dauguma ne vietiniai, būtent iš Vilniaus vaivadijos buvo 1,620 studentų, bet kadangi mums tos vaivadijos atiteko tik vienas trečdalis, tai ir studentų du trečdaliai yra nebe iš Vilniaus srities. Kiti studentai buvo: 364 iš Baltstogės (Bialostoko) vaivadijos, 332 iš Naugardo, 156 iš Pinskiro ir Brastos vaivadijų. Stepono Batoro universiteto misija buvo grynai politinės "kresus" sulenkinti, tad ir universitetas buvo paverstas tikra lenkybės tvirtove. Čia buvo siunčiami rinktiniai lenkai, jiems duodamos stambios subsidijos ir stipendijos. Pereitais metais universiteto samata buvo 4,417,660 zlotų, iš tos sumos apie 3 milijonus zlotų pridėdavo lenkų valdžia. 65 nuoš. studentų gaudavo kokią nors paramą stipendijų ar kitokių pavidalų. Apie universiteto inventorių ir turtą jo ligišiolinė administracija paaiškino ir pati tiksliai nežinanti, koks jis buvo. E.

Tik vienas lietuviškas laikraštis

Per 60 metų vokiečių leistas klaidėdiškias lietuviams vokiečiai iškraipytas lietuviška tarme laikraštis "Lietuviška Ceitunga" nuo šių Naujų Metų nebešėis. Taip pat tas laikraštis praneša savo skaitytojams. Dabar visoje Mažonoje Lietuvoje beliks vienas lietuviškas laikraštis, tai Tiližės leidžiamas "Naujas Tiližės Keleivis", kurs yra pačių lietuvių redaguojamas ir leidžiamas ir aptarnaujama pietinį ir šiaurinį Nemuno krantą, taigi ir Klaipėdos krašto lietuvių. E.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius, "Keleivis" Name, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisas: 127 No. Dearborn St. Vakaraais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TTriangle 5-3622 Tel. EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 7912 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public

JOSEPH LeVANDA (Levandauskas) UNDERAKER 337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS SLA N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co. Established 1853 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Vilniaus krašto žemės ūkis

Buv. žemės ūkio ministeris Dr. Krikščionas Kauno Rotary klubui padarė pranešimą apie Vilniaus krašto ūkį ir jo nepriteklus. Vilniaus krašte gaunama per metus apie 69,000 tonų rugių ir kviečių. Iš jų pasėjama apie 16,000 tonų, sušeriama gyvuliams apie 9,000 tonų, lieka maistui žmonėms apie 44,000 tonų, gi 420,000 to krašto gyventojams reikalinga maistui 84,000 tonų. Taigi, truks apie 40,000 tonų arba 58 nuoš. visos Vilniaus krašto rugių ir kviečių produkcijos arba 50 nuoš viso Liet. grūdų eksporto. Bulvių Vilniaus krašte sėjama daug ir uždera neblogai. Užauga pustečio karto daugiau, nei suvartojama. Vilniaus krašte kiaušinių maitinai tenka 1 kiaušė 5 gyventojams, papjaunama apie 70,000 kiaušinių, o reiktų 84,000 kiaušinių, kas sudaro 20 nuoš. to krašto kiaušinių prieauglio arba 2,5 nuoš. Liet. 1939 metų eksporto. Galvijų mėšai Vilniaus krašte truks nemažai, bet Lietuvoje tos medžiagos yra labai daug, tad ir Vilniaus kraštui nebus trukumo. Pieno Vilniaus krašte reikalinga nemažiau, kaip 120 milijonų litrų, o to krašto pieno gamyba gali siekti nedaugiau, kaip 90 mil. litrų, taigi truks 30 milijonų litrų, kas sudaro 6 nuoš. viso Lietuvos pieno eksporto. Cukraus Viln. kr. reiks apie 5 milijonus klg. arba 35—40 nuoš. vieno cukraus fabriko gamybos. Išplėtus Vilniaus krašto gamybą, jis pats galės save išmaitinti. E.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius, "Keleivis" Name, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisas: 127 No. Dearborn St. Vakaraais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TTriangle 5-3622 Tel. EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 7912 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public

JOSEPH LeVANDA (Levandauskas) UNDERAKER 337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS VIENYBĖ

Svarbus įvykis Dabar Kasdien Aisitinka

VIENYBĖ skaitydami kasdien sužinosite svarbiausius įvykius karo, Lietuvoje ir visame pasaulyje. VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aikštę ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslią ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutaistimu. VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapią anglų kalba, Moterų Pasauli, Philadelphiajos žinių ir Kanados puslapius. VIENYBĖS dienraštis metams slunčtinėjamas už \$7.00. Metinė prenumeratą išysk sumokėję dienraščio mėnį gauna dovaną knygą. VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti. VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų. VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuve. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas kontorams knygas ir atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parduoda laivakortes visų linijų geriausiais laivais. Įrupina dokumentus ir išrenkia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagelbėti surasti seniau atvykusių lietuvių vardus ir datas. Lūdijs išvairius dokumentus, igaliojimus, pridėmą ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vertimus visomis kalbomis. Persiunčia pinigus ir siuntinius į Lietuvą.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.